

Голос України

ПОТУЖНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ СТАРТ

СИНЬО-ЖОВТОЇ КОМАНДИ!

Дев'ятнадцятирічна студентка технологічного університету з Чернігова **ОЛЕНА КОСТЕВИЧ** (на знімку праворуч угорі) уже встигла стати чемпіонкою (у сімнадцять років!) і володаркою Кубка світу з кульової стрільби. Але, якщо чесно, її перемога в Афінах — перша найприємніша несподіванка для нас. А попереду в чарівній Оленки — чергові старты у столиці Еллади.

І нехай для неї за приклад слугуватиме видатна українка **ЯНА КЛОЧКОВА** (на знімку ліворуч) — наша гордість, яка здобула третю у своєму житті золоту олімпійську медаль. На афінській воді киянка за найгострішої конкуренції, виявивши мужність, волю, бойовитість і високу майстерність, виграла свою коронну дистанцію 400 м комплексного плавання.

Порадував нас, звичайно, і 24-річний київський шабліст **ВЛАДИСЛАВ ТРЕТЯК** (на знімку праворуч), котрий здобув бронзову медаль. Цей свій успіх він присвятив Україні і рідній матері. Таким сином вона може пишатися!

Завдяки потужному старту українська олімпійська команда за підсумками двох змагальних днів вийшла на лідерську орбіту, де розташувалася п'ятою, слідом за збірними Китаю (5 золотих, 2 срібні та 1 бронзова нагорода), Австралії (4, 1, 3), Японії (4, 1, 0) та Італії (2, 1, 0). І на вчора вона випереджала атлетів США і Росії...

(Спортивну добірку читайте на 15-й стор.).

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ), Миколи БОЧКА.

ОФІЦІЙНО

Парламент може зібратися до 7 вересня

Велика група опозиційних парламентаріїв ініціює скликання термінового засідання парламенту. Про це заявив наприкінці минулого тижня заступник Голови Верховної Ради **Олександр ЗІНЧЕНКО**. Ініціативна група, за його словами, має винести на засідання парламенту питання про грубі порушення виборчого закону і хід приватизації в Україні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Найвищий хмарочос Нью-Йорка на день стане нашим

Один із символів Нью-Йорка — хмарочос Емпайер стейт білдинг — на День незалежності України буде освічено жовто-блакитними кольорами.

До програми світлових ефектів на фасаді хмарочоса національні кольори України включено з ініціативи Спілки української молоді Америки. Як повідомляє українська служба Бі-бі-сі, цей будинок часто розцінюють у національні кольори різних держав під час їхніх свят.

ВРОЖАЙ-2004

Багата «Олеся»

Найвищий на Вінниччині урожай озимої пшениці — по 81 центнера з гектара — виростили в сільгосппідприємстві «Радівське» Калинівського району, яке очолює Герой України Анатолій Пачевський. Рекордним виявився сорт «Олеся» вітчизняної селекції. На засіяній ним площі зібрано на круг по 91 (!) центнеру зерна. Власне, вся група ранніх зернових порадувала хліборобів високою врожайністю: ячменю намолочено по 71,7 центнера з

гектара, гороху — 50,2. У середньому зернових зібрано на круг по 72,7 центнера.

— Не можна робити ставку на один сорт зернових, — каже А. Пачевський. — Так само, як не можна нехтувати вимогами технології вирощування хліба. Ми починаємо роботу з аналізу ґрунтів на кожному полі. А тоді вносимо у ґрунт те, чого він потребує. Затрати, звичайно, чималі, але вони окуповуються.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ПОЛІТИКА

Обережно: продають повітря!

ОФІЦІЙНО

Парламент може
зібратися до 7 вересня

(Початок на 1-й стор.).

«Політичні акценти не можуть чекати 7 вересня, дати офіційного відкриття наступної сесії парламенту», — наголосив Олександр Зінченко. Він вважає, що Верховна Рада має спостерігати за проведенням чесних і прозорих виборів.

Уже в «гарячому» вересні, на думку заступника Голови ВР, може відбутися розпад парламентської більшості. І стане більш-менш прогнозована можливість перемоги тієї чи іншої сили на виборах глави держави.

А після президентських перегонів, переконаний заступник глави парламенту, відбудеться переформування політичного спектра і почнеться боротьба за місця в майбутньому парламенті. Не виключено, додав О. Зінченко, що з'являться активні політичні гравці з новими програмами та історіями.

ВИБОРИ

Зростає число
іноземних спостерігачів

Центральна виборча комісія у п'ятницю зареєструвала ще 18 офіційних спостерігачів на виборах Президента України. Загальна кількість зареєстрованих спостерігачів сягнула 69.

Про це повідомив член ЦВК Руслан Князевич. За його словами, у п'ятницю зареєстровано 13 спостерігачів від США і 5 від Українського конгресового комітету Америки.

Всього на сьогодні зареєстровано офіційних спостерігачів від США, Росії та Білорусі.

У НОМЕР

Заява
фракції політичної партії
«Трудова Україна»
у Верховній Раді України

Депутатська фракція політичної партії «Трудова Україна» вважає за необхідне привернути увагу органів центральної виконавчої влади, громадськості України до ситуації, що склалася останнім часом навколо Кіровоградської Державної льотної академії України, а саме розформування єдиного в Україні льотного навчального закладу та перетворення його на звичайну філію столичного вузу, що суперечить інтересам області і держави в цілому.

Очевидно, що цей намір має на меті не лише ліквідувати один з провідних вищих навчальних закладів області, а й забрати в декількох поколінь викладачів, інструкторів, студентів те, до чого вони йшли довгими роками копіткої праці.

Багатьом відомо, що за 50 років наполегливої праці колективу академії вдалося створити справді самодостатній потужний навчально-науково-виробничий комплекс. Тому цей ласий шматок зацікавив столичних посадовців, які поставили собі за мету за сприяння Департаменту авіаційного транспорту розширити вуз за рахунок інтеграції регіональних однопрофільних навчальних закладів.

Обурюють і їх методи досягнення цілі: колектив тероризують численними і нескінченними перевітками, паралізують роботу навчального закладу безпідставним позбавленням ліцензії на право виконання польотів, здійснюють безпосередній тиск на ректора.

Гірко усвідомлювати, що відвертий шантаж і погрози дали бажаний результат. Це питання намагаються вирішити через керівні органи вузу, тоді як думкою трудового колективу ніхто не цікавився, збори не проводили і жодного звернення з подібним проханням від колективу не надходило.

Також необхідно звернути увагу на деякі невідповідності в аргументації столичних чиновників на користь інтеграції вузів. Так, не відповідає дійсності твердження, що концентрація матеріально-технічного та науково-методичного потенціалу навчальних закладів зумовлена приведенням структур до світових норм. Натомість стандартами міжнародної організації цивільної авіації ICAO рекомендовано створення мобільних регіональних науково-навчальних центрів.

Депутатська фракція політичної партії «Трудова Україна» стурбована таким станом речей і вимушена заявити про неприпустимість подібних дій, стати на захист інтересів Кіровоградщини і вимагає від державних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування вжити адекватних заходів щодо недопущення ліквідації цього свого роду унікального вузу.

Керівник фракції Ігор ШАРОВ.

Колектив Головного організаційного управління апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття завідувачу сектору документального забезпечення та реєстрації учасників пленарних засідань ДЕГЛЯРЮ Євгену Васильовичу з приводу тяжкої втрати — смерті його дружини

Світлани Анатоліївни.

У КОМІТЕТАХ ВР

В Україні випускають цінні папери, що фактично не підкріплені державним майном. Про це заявила голова Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації Валентина Семенюк.

Народний депутат направила попередження міжнародним біржам про спірність приватизації «Криворіжсталі» та очікуваної приватизації «Укртелекому» і рекомендує інвесторам утриматися від угод з паперами цих АТ на вторинному ринку. «Я попередила: якщо ви підете на вторинний ринок, то купите повітря!» — додала вона.

А за оцінкою голови бюджетного комітету Верховної Ради Петра Порошенка, сукупний збиток від приватизації нинішнього року через заниження вартості об'єктів може становити 13—15 млрд. грн. Зокрема, за його даними, збиток від приватизації «Криворіжсталі» перевищив 4 млрд. грн., Криворізького залізничного комбінату — 0,7—1 млрд. грн., «Укртелекому» може становити 4—6 млрд. грн.

Крім того, Петро Порошенко вважає, що фінансування внутрішніх витрат із коштів, що надійшли від приватизації в 2004 році, призведе до істотного зростання інфляції в Україні.

На прес-конференції в Києві народні депутати Валентина Семенюк і Петро Порошенко зробили низку сенсаційних заяв.

Нині на рахунках Державного казначейства уряд акумулював 17 млрд. грн., «випуск яких в економіку» без відповідного товарного забезпечення прискорить темпи зростання роздрібних цін, повідомляє «Інтерфакс-Україна». На думку П. Порошенка, уникнути «могутнього інфляційного вибу-

ху» можна тільки за рахунок витрачання коштів від приватизації на погашення зовнішнього боргу. У цьому зв'язку бюджетний комітет пропонуватиме парламенту перенести витрачання більшої частини коштів, що надійшли від приватизації цього року, на наступний рік.

Як ви оцінюєте результати приватизації
промислових підприємств?

БЛЦОПИТУВАННЯ

Петро Борисюк, перший заступник голови правління Національної асоціації цукровиків:

— Вважаю за доцільне переглянути підсумки приватизації. Не завжди цукрові підприємства отримують ефективного власника. Як

результат — закриваються заводи, скорочуються робочі місця в сільській місцевості, зменшується виробництво буряків і цукру.

Юрій Старжинський, 40 років, столяр:

— Унаслідок приватизації рідного підприємства побудова роботи й тепер змушений їздити з

Житомирщини до Києва на заробітки.

Оксана Шевчук, 30 років, продавщиця:

— Мені здається, що так краще. Товари є в магазинах. А за державної власності були порожні полиці.

Сергій Познахор, 65 років, пенсіонер (працював геологом):

— Таке враження, що влада використовує приватизацію з метою розвалити все й нажитися на цьому.

Сергій Лісков, 32 роки, безробітний:

— Приватизували все — а роботи немає.

Олександр Коломієць, 48 років, приватний підприємець:

— Приватизація — це нагрівання рук, вона загрожує економіці розвалом.

«Керівник області
порушує закон»,
вважає херсонка Галина Бахматова,
яка звернулася до суду з вимогою
визнати його дії неправомірними

У газеті міської ради «Херсонський вісник» жінка прочитала виступ голови облдержадміністрації Сергія Довганя на зібранні представників різних політичних сил, громадських організацій, депутатів місцевих рад. Вона вважає, що глава області порушує її права як виборця, оскільки «упереджено ставиться до всіх кандидатів у президенти, крім одного, що є грубим порушенням закону».

Галина Бахматова поставила перед судом вимогу визнати виступ Сергія Довганя як участь у передвиборній агітації, що закон забороняє робити посадовим особам.

Проте Суворовський місцевий суд Херсона відмовив позивачці у задоволенні скарги, «оскільки оскаржувані дії голови облдержадміністрації вчинено ним не в процесі здійснення управлінських функцій».

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Генпрокуратурі
не все зрозуміло

Нарешті Генеральна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом підробки документів щодо виборів міської голови Мукачєвого.

Про це повідомив на вчорашній прес-конференції керівник прес-служби ГП Сергій Руденко. Під час перевірки обставин викрадення майже трьох тисяч бюлетенів і протоколів слідчі встановили, що на окремих виборчих дільницях Мукачєвого результати виборів було сфальсифіковано.

Водночас Генпрокуратура продовжує перевіряти на причетність до вбивства Героргія Гонгадзе громадянина К. Однак, за словами Сергія Руденка, поки що немає підстав стверджувати, що ця особа справді була причетна до вбивства журналіста. Минулого тижня слідчі досить

довго допитували свідка у справі про витік інформації Аскольда Крушельницького — автора статті у справі про вбивство Гіі у британській газеті «Індепендент».

А наразі ГП перевіряє, чи насправді співробітники Міністерства внутрішніх справ стежили за кандидатом у Президенти України Віктором Ющенком (про що «ГУ» детально розповідав минулої п'ятниці). Головний наглядовий орган отримав звернення і від народного депутата, і від правоохоронців. Як зазначив С. Руденко, «в цій ситуації нам не все зрозуміло. Тому остаточних висновків немає».

ФОТОФАКТ

В УНІАН відбулася презентація книжки «Культ: збройний бізнес по-українськи» та українського модернізованого автомата Калашникова «Вепр».

На знімку: модернізований автомат «Вепр», укомплектований підствольним гранатометом і новим українським калібраторним прицілом, демонструє директор Наукового центру точного машинобудування Олександр Селюков.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВИБОРЧИЙ «ЛІКНЕП»

Продовжуємо знайомити наших читатів із усіма нюансами голосування на виборах Президента України, які відбудуться 31 жовтня. Сьогодні ми адресували запитання щодо процедури складання загальних списків виборців членові Центральної виборчої комісії України Сергію ДУБОВИКУ.

— Чи складено вже на сьогодні загальні списки виборців?

— На сьогодні загальні списки виборців уже фактично складено органами місцевого самоврядування. І не лише на паперових, а й на електронних носіях, що має надалі спростити діяльність територіальних виборчих комісій. Списки виборців повинні бути передані не пізніше 25 вересня територіальним виборчим комісіям після утворення виборчих дільниць, які, в свою чергу, до 29 вересня повинні передати їх дільничним виборчим комісіям. Після цього їх буде надано для загального ознайомлення та уточнення громадянами.

Хотів би звернути особливу увагу, що ознайомитися зі списками виборців та уточнювати їх можна лише у приміщенні дільничної виборчої комісії за зверненням громадянина. Хоча законом і надано право суб'єктам виборчого процесу — кандидатам у президенти, їх довіреним особам та органам місцевого самоврядування — звертатися до відповідних установ, які складають списки виборців, із метою перевірки їх достовірності.

Про голосування подбайте заздалегідь Складання списків виборців

— Чи використовували під час складання списків виборців списки з попередніх виборів, які вже тепер багато в чому застаріли?

— Цього разу місцеві органи влади складали списки виборців із використанням оперативних даних місцевих органів Міністерства внутрішніх справ, Державної податкової адміністрації та Міністерства юстиції України, що дає змогу уникнути багатьох неточностей у списках, зокрема, щоб

Списки виборців повинні бути передані не пізніше 25 вересня територіальним виборчим комісіям після утворення виборчих дільниць.

до списків виборців не потрапляли люди, які вже померли. ЦВК присіклоливо стежила за тим, щоб відповідні органи надавали інформацію місцевим органам влади у повному обсязі, проводила відповідну роз'яснювальну роботу.

Хотів би, скориставшись нагодою, звернутися до читачів з проханням у разі виявлення таких фактів негайно повідомляти про це виборчої комісії, адже це є прямим порушенням Закону.

— За законом до загальних списків виборців мають включати людей, які постійно проживають на території відповідного села, селища чи міста. Але як визначатиметься пос-

тійне місце проживання виборця? Адже багато людей нині живуть і працюють у місті, а зареєстровані десь у селі.

— Відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» постійним місцем проживання вважається те місце, де громадянин проживає більш як шість місяців. Новий закон передбачає реєстрацію місця постійного проживання, що по-старому називалося пропискою, і реєстрацію тимчасового перебування громадянина без зняття його з реєстрації за основним місцем проживання. Якщо громадянин

змінив постійне місце проживання, то він повинен зареєструватися протягом десяти днів, а протягом семи днів — зареєструвати місце свого тимчасового перебування. Для цього необхідно звернутися до відповідних органів внутрішніх справ. Якщо людина не реєструється на новому місці, то вважається, що вона не змінювала свого місця проживання. Тож цей громадянин порушує Закон і не може вважатися суб'єктом виборчого процесу на території того міста, села чи селища, в якому живе. Його буде внесено до списків виборців за місцем постійного проживання. Тобто, якщо людина зареєстрована в селі, а працює у

місті, — її буде внесено до списків виборців того села, де вона зареєстрована.

— Щоб ви порадили таким людям, про яких щойно говорили, щоб вони змогли проголосувати там, де проживають?

— Звернутися до органів внутрішніх справ або через місцеву раду чи відповідні органи житлово-комунального господарства повідомити про своє тимчасове чи постійне місце перебування. Тоді цього громадянина буде внесено до списків виборців за місцем реального проживання, а за попереднім місцем проживання виключено зі списків виборців.

— Чи можна буде змінювати списки виборців у день голосування?

— Усім виборцям обов'язково заздалегідь надсилатиметься запрошення на вибори. Якщо прийде запрошення не на ваше ім'я або взагалі не отримає запрошення на вибори, треба звернутися до дільничної виборчої комісії, яка у разі підтвердження постійного місця проживання вправі включити вас до списків на цій виборчій дільниці. Але в день виборів це робити заборонено. Додаткове внесення до списків виборців у день голосування можливе лише за наявності відкріпного посвідчення або рішення місцевого суду.

Юліана ШЕВЧУК.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Рахунок не за грою

Минулого тижня Кабінет Міністрів схвалив законопроект «Про затвердження прожиткового мінімуму», згідно з яким його розмір плановано підвищити з наступного року на 5,5 відсотка, тобто на 20 гривень.

Пам'ятаючи відразу Прем'єр-міністра до популістських рішень, відкинемо підозру, що це рішення народилося з передвиборних міркувань. До того ж формально, на тлі задекларованих намірів про підняття заробітних плат та пенсій та з огляду на декоративне значення в суспільстві цього показника, воно видається малозначущим. Зате симптоматичним, бо вказує на те, що уряд вважає на серйозну небезпеку знецінення багатих передвиборних декларацій щодо підвищення матеріального становища українців. Йдеться про загрозу одержати наприкінці року двозначне значення податку на доходи населення. Інакше кажучи — про інфляцію, яка залишає від зароблених грошей мокре місце, щойно у русі грошових потоків на банківських рахунках, де зосереджено зараз більш як 17 мільярдів гривень, відбувається щось на зразок автомобільної пробки. В уряді, схоже, сушать голову над тим, як проскочити вересень, коли треба буде відповідати і за зовнішніми зобов'язаннями, і підвищувати посадові оклади та стипендії, і фінансувати інші соціальні статті.

Переконуючи, що прожитковий рахунок — за грою, віце-прем'єр Дмитро Табачник мимоволі уподібнювався футбольному коментаторові, хоча йшлося не про козири «Динамо», а всієї країни, не про спортивні, а економічні прогнози. Між усіма нашими прогнозами є спільна риса: останні роки вони не справджуються. У липні, приміром, прогнозували значне зниження цін — не судилося, якщо не вважати на незначне здешевлення продовольчих товарів. Бо тарифи на послуги зросли утричі швидше ніж минулого літа. Тоді тарифи на електроенергію, газ, тепло і воду знизилися на 0,1 відсотка, а за раз зросли на 0,2 відсотка, на транспорті — на 3 відсотки проти минулого липня. Бо дозволили монетарній масі дещо притиснути ціни через закупівлю валюти у резерви (чисті валютні резерви, як повідомив у вівторок НБУ вже становлять \$10049,3 млн.). Бо не зважили на високу вартість імпорту. На величезні витрати з виробництва м'яса після торішнього неврожаю кормових культур. На високу економічну кон'юнктуру, яка підштовхувала виробників піднімати ціни. Бо, зрештою, надміру поклалися на благотворний вплив зростаючої економіки на інфляційні процеси.

Економіка, справді, дуже поблажлива: так, згасаючі з квітня темпи промислового виробництва майже звели нанівець зростання оптових цін, а відтак уряд одержав додаткові важелі у боротьбі з інфляцією (читай «У липні кондиціонер не зайвий» від 12 серпня ц. р.). Незаперечна умова віддавати борги минулого тижня також несподівано піднесла приємний сюрприз. Україна покрила державний борг за природний газ, який сформувався упродовж 1997—2000 років, перед ВАТ «Газпром» у сумі 1,43 мільярда доларів США разом з відсотками (\$190 млн.) Згідно з угодою НАК «Нафтогаз України» одержала від росіян часткову передоплату на цю суму за послуги з транзиту газпромовського газу до Західної Європи у 2005—2009 роках і цими коштами покрила борг. Відтепер Україна без боргу і що не менш важливо — без проблем, пов'язаних з монетарною емісією, які могли постати після появи на міжбанківському ринку неабияких обсягів валюти. Осінні видатки уряду й без того поставлять перед Нацбанком такі проблеми, тож без масштабної стерилізації емісії грошей навряд чи обійдеться, що призведе до подальшого зростання відсоткових ставок, подорожчання кредитних ресурсів. Інакше антиінфляційне зачищення не ефективне.

В ідеалі уряд прагне досягти меншої ніж торік інфляції і вищого ніж торік економічного зростання, проте він готовий пожертвувати тим, що, власне, не потребує жертв — високим рівнем ВВП. Хоч на тижні промайнуло повідомлення, що за півріччя позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу зросло на 15 відсотків, скорочення індустриального випуску вже зачепило експортерів, що позначиться на прикінцевих економічних результатах року. Зате у липні, приміром, ВВП через пожвавлення агровиробництва, усіх потішив.

Хоч потужним антиінфляційним чинником може стати високий врожай завдяки здешевленню сільськогосподарської продукції на внутрішньому ринку, МінаПК вже почало скаргитися на затяжні дощі. Частина жита лежить на землі, частина — почорніла, у зернових вже помічені грибокві захворювання, а у стеблах уже достиглої пшениці вага зерна стає нищівно малою. За деякими прогнозами, ми не дорахуємося 30—40 відсотків зернових, які знекровила негода, тим не менше збіжжя не бракуватиме. Однак це аж ніяк не факт, що навіть пристойний врожай стане сигналом для здешевлення хліба і м'яса, оскільки реальної ціни зерна ніхто не знає, фіксована рентабельність для хлібопекарських та борошномельних компаній уже залишила «поза грою» сотні дрібних і навіть середніх підприємств, собівартість зерна зростала за рахунок підвищення тарифів «Укрзалізниці», цін на нафтопродукти, вартості послуг на елеваторах, спеціалізованих біржах тощо. От і виходить, що чиновникам, як і футболістам, заважає мокре поле. А де воно мокре — там і підмочена репутація.

На минулому тижні натрапив на кумедний неологізм, що вочевидь народився в надрах Кабінету Міністрів — «каналізація доходів». З контексту здогадався, що йдеться про доходи, які спрямовує населення у заощадження. До речі, оскільки вони й дотепер зростають, то є ще одним антиінфляційним чинником. Тепер ось, думаю, до якої частини мови віднести слово «каналізація». Якщо інфляція за підсумками року сягне 10 чи більше відсотків, вважатиму його іменником.

Сергій ВЛАД.

Один день із життя Івана Васильовича

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Ународного депутата України Івана ВЕРНИДУБОВА (на знімку праворуч) вельми непростий округ. Непростий своєю різноманітністю. «Зона відповідальності» депутата складається з найбільш промислово розвинутого Гагаринського району Севастополя та із Балаклавського, до складу якого входять дві третини території міста-героя, тридцять два села та два міста: власне Балаклава та Інкерман. Зрозуміло, що діапазон проблем, характерних для цих настільки різнопланово «орієнтованих» територій, напрощуд широкий. Але, незважаючи на таку специфіку, виборці 224-го округу достеменно знають, що означає фраза «робота депутата в окрузі».

Народний депутат демонструє це наочно: щойно випадає нагода, він приїздить не до Севастополя взагалі, а за конкретною адресою, до конкретних людей з конкретними проблемами. Зокрема, І. Вернидубов разом із «десантом» юристів, спеціалістів з райдержадміністрації, працівників Орлинівської сільської ради та своїх помічників відвідав село Резервне. Однією з найважливіших та довготривалих проблем селян є одержання активів на володіння земельними ділянками, і депутат знайшов час і можливість допомогти людям. А нещодавно Іван Васильович бібліотеці села Резервного з власного зібрання подарував понад сотню книг. Важливою та задавненою проблемою для се-

лян Балаклавського району була газифікація осель. Значні відстані (район займає більш як 550 квадратних кілометрів) та невелика кількість населення тривалий час слугували плановикам бюджету та газовикам приводом для відмов у розв'язанні цього питання. Мовляв, ефект буде незначним. Але Іван Ва-

Іван Вернидубов — друг газети «Голос України», адже з його допомогою 50 ветеранів округу мають змогу дізнаватися про парламентські і не тільки новини з парламентської газети.

сильович зумів переконати всіх, що ефект треба міряти не кількісними показниками. Знайшов він спільну мову із депутатами міськради, обрахунок від Балаклавського району. І на сьогоднішнім повним ходом йде газифікація не тільки Балак-

Фото автора.

лави, а й Інкерману, сіл Хмельницького, Чорноріччя тощо.

Ще однією сферою зацікавленості депутата є охорона здоров'я. У тісній співпраці з міським головою Севастополя Леонідом Жуньком, головою райдержадміністрації Едуардом Ганчевим та місцевими підприємцями в міській лікарні № 9, що в Балаклаві, зроблено ремонт палат для інвалідів Великої Вітчизняної війни, знайдено кошти на придбання сучасної діагностичної та лікувальної апаратури, ремонтують центральний корпус. Серед трьох десятків медичних закладів Севастополя балаклавська лікар-

ня, за словами начальника управління охорони здоров'я Севастопольської міськдержадміністрації Анатолія Токарева, є однією з кращих. Колектив лікарні вважає, що значна частка такої оцінки припадає на старання депутата І. Вернидубова. Ось і під час останнього приїзду до цього закладу Іван Васильович безкоштовно передав медикам сто упаковок антибіотика широкого спектру дії — левофлоксацину. Ці ліки отримують хворі, котрі належать до так званого шарку соціально незахищених громадян: пенсіонери, ветерани війни, інваліди. До речі, ціна цих пігулок коливається в межах 130-170 гривень за упаковку.

Микола МАГДИЧ. Севастополь.

Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Миколи Федоровича Грабаря

Україна прагне перемін. Суспільство стомилося очікувати реальних соціально-економічних, політичних та правових реформ. Тільки рішучі та професійні дії на найвищих щаблях влади в державі, спільні кроки всіх гілок влади допоможуть утвердити в Україні **свободу, добробут та порядок** і створити політично відповідальну перед українським народом та кожним її громадянином владу.

Програма діяльності на перші 100 днів президентства:

1) Негайне увільнення найвищих посадовців, причетних до корупції та розкрадання бюджетних коштів, і заміна їх чесними, порядними та високопрофесійними новими кадрами, відбір яких здійснюватиметься гласно, шляхом конкурсу.

2) Доручення Генеральному прокуророві України на проведення об'єктивної перевірки та розслідування всіх відомих фактів розкрадання державних коштів, незаконної приватизації, вбивств журналістів та політичних діячів і притягнення причетних та винних осіб до політичної та кримінальної відповідальності.

3) Очищення правоохоронної системи та інших органів влади, шляхом звільнення корумпованих суддів, прокурорів, міліцейських та інших державних чинів.

4) Скорочення наполовину міністерств і відомств та їх штатів. Зекономлені кошти спрямувати на підвищення зарплатні тим, хто залишиться, що зменшить прояви корупції.

5) Скорочення наполовину чисельності працівників Адміністрації Президента України, розпродаж на аукціоні половини замських резиденцій президента та дорогих іноземних автомобілів. Вивільнені кошти спрямувати на поліпшення матеріально-технічного забезпечення дитячих будинків для дітей-сиріт (яких в Україні 300 тисяч) та безпритульних дітей.

6) Затвердження прозорого механізму заміщення вакантних посад в усіх органах влади шляхом конкурсного відбору, з одночасним підвищенням рівня їх оплати. Це оновить органи влади та створить надійний кадровий резерв.

7) Негайне виведення підрозділів українського миротворчого контингенту з Іраку та інших країн світу.

8) Скорочення строку служби в армії до 1 року.

9) Усунення масових порушень прав людини в тюрмах та слідчих ізоляторах, створення належних умов утримання в них людей.

10) Проведення амністії і звільнення з тюрм та слідчих ізоляторів численної армії засуджених та заарештованих за малозначними злочинами.

11) Подання на розгляд парламенту перших 100 невідкладних законопроектів, серед яких: про прямі вибори населенням глав обласних і районних держадміністрацій та всіх суддів, про прожитковий рівень і мінімальну заробітну платню на рівні 600 гривень, про введення єдиного податку на доходи підприємств у розмірі 10-15 %, про скасування ПДВ, про державне кредитування підприємництва тощо.

Основні тези програми:

І. Політична система держави — гарантія захисту прав та свобод кожного громадянина України

Головними завданнями в пи-

танні подальшої демократичної розбудови політичної системи держави для мене є:

захист конституційного ладу в Україні, реальний правовий захист простих громадян України, забезпечення їх прав і свобод, рівність усіх громадян перед законом незалежно від статусу, рангу та займаної посади; встановлення в Україні парламентсько-президентської держави із збалансуванням існуючих повноважень парламенту та виконавчої влади;

внесення змін до Конституції України у 2006 році, після обрання на чесних виборах нового складу Верховної Ради України;

відновлення авторитету державної та місцевої влади в Україні, забезпечення реального народовладдя шляхом **запровадження виборності населенням керівників районів та областей і скасування будь-яких пільг та привілеїв для чиновників і можновладців**;

підвищення ролі судової влади шляхом запровадження **прямих виборів суддів усіх судів населенням та негайного звільнення з посад «нечистоплотних» корумпованих суддів, заплямованих замовними рішеннями**;

розбудова України як сучасної європейської держави, партнерські стосунки з країнами Західної Європи та США, вступ України до НАТО і Євросоюзу, поглиблення й розвиток на рівноправних умовах економічних і культурних зв'язків з Росією, Білоруссю та Молдовою;

подальше проведення військової реформи в державі, скорочення Збройних сил України за рахунок скорочення терміну служби в армії до 1 року та поступового переведення армії на професійну контрактну (платну) основу, що дасть можливість Україні мати мобільну боєздатну армію;

відмова України від участі в будь-яких війнах та військових операціях, негайне виведення українського миротворчого контингенту з Іраку та інших країн світу;

проведення в державі адміністративної реформи, яка передбачатиме скорочення державного апарату вдвічі, зменшення кількості міністерств, відомств та контролюючих органів і скорочення їх штатів, що дасть значну економію бюджетних коштів, які витрачаються на їх утримання.

II. Економічний розвиток — основа добробуту кожної української сім'ї, кожної людини

Пріоритетними завданнями щодо економічного розвитку держави вважаю для себе:

збільшення реальних доходів кожного жителя держави до 2006 року не менш як у два рази, а до 2009 року — в три рази; створення за рахунок розвитку малого підприємництва, введення нових виробництв та системи державного кредитування підприємництва 2—3 мільйонів нових робочих місць, що поверне 3-за кордону 6—7 мільйонів українців;

введення єдиного податку для підприємств та підприємців у розмірі 10-15% від доходу або, на вибір платника податку, — фіксованого податку, скасування податку на додану вартість, спрощення системи оподаткування, що збільшить надходження до державного бюджету як мінімум удвічі;

повне звільнення від оподаткування сільськогосподарських товаровиробників на 2 роки, що значно збільшить випуск сільгосппродукції і відновить статус України як європейської житниці;

встановлення прожиткового мінімуму в державі та мінімальної заробітної плати на рівні 600 гривень, а студентської стипендії — 250 гривень;

звільнення від оподаткування доходів громадян, які отримують доходи, менші від прожиткового мінімуму;

відміна всіх нараховуваних підприємствами та організаціями на фонд оплати праці та введення єдиного пенсійного (соціального) податку в розмірі 15% від нарахованої працівникам зарплатні;

законодавча підтримка підприємництва, скорочення кількості ліцензій та дозволів, пільгове довгострокове цільове державне кредитування підприємств і підприємців зі сплатою ними не більше 5—7% річних за користування кредитом;

розвиток транспортних мереж у державі, забезпечення належної роботи громадського транспорту, державний контроль за використанням бюджетних коштів, виділених на ремонт та будівництво доріг;

повна телефонізація всіх населених пунктів, розвиток телекомунікаційних систем, відмова від приватизації Укртелекому;

державна монополія на виготовлення та оптову реалізацію алкогольних напоїв, тютюнових виробів, нафтопродуктів та виробів з них;

розвиток енергетичних систем та науки і техніки, державна підтримка науково-дослідних інститутів та наукоємних виробництв;

законодавча заборона приватизації великих заводів і господарських комплексів, природних монополій та стратегічних для держави об'єктів.

III. Розбудова України як суспільства соціально забезпечених громадян

Реформа пенсійного та соціального забезпечення, яку я відстоюю, передбачає:

відмову від зрівнялівки в нарахуванні пенсій, запровадження державних законодавчих гарантій захисту від інфляції грошей, відкладених на майбутнє, надання права на успадкування пенсійних заощаджень;

завдяки реальній пенсійній реформі в державі — збільшення пенсій та виплат збільшеним пенсіонерам, підвищення у 2—3 рази існуючого розміру пенсій за рахунок введення пенсійного (соціального) податку;

повне повернення громадянам України їхніх знецінених заощаджень в установах Ощадбанку СРСР, з урахуванням індексу інфляції;

безумовне право громадян на безплатну середню та вищу освіту, значне збільшення бюджетних видатків на освіту та культуру, запровадження в школах читання учням Закону Божого;

реальне забезпечення громадян права на отримання безплатної медичної допомоги за рахунок збільшення бюджетних видатків на охорону здоров'я, введення системи медичного страхування громадян, реалізація загальнодер-

жавних програм лікування хворих на СНІД, туберкульоз, алкоголізм, наркотичні та онкологічні (ракові) захворювання;

повне виконання державою своїх зобов'язань перед учасниками ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та переселенцями з чорнобильської зони;

ухвалення загальнодержавної програми боротьби з бідністю та смертністю.

IV. Порядок у родині — стабільність у державі

Заходи з підтримки сім'ї, жіноцтва та дитинства, соціального захисту громадян передбачають: підвищення ролі жінки в суспільстві, законодавче закріплення нормативу з призначення та обрання жінок до органів влади;

створення в Україні державної системи виховної роботи з дітьми, відновлення діяльності дитячих клубів, гуртків, спортивних дитячих закладів, будівництво нових спортмайданчиків, спорткомплексів та басейнів, організація дитячих інтернет-клубів у кожному місті та селі. Щорічне виділення на ці цілі не менше 4% державного бюджету;

проголошення загальнонаціональної ідеї, втілення в життя, у процесі виховання дітей у дитсадках і школах та в культурному розвитку молоді в Україні, принципів моральності й етичності;

загальнодержавні заходи та програми з боротьби з дитячою безпритульністю, наркоманією та проституцією, програм підтримки дітей-сиріт, розвиток мережі дитячих будинків та їх відповідне матеріально-технічне забезпечення;

запровадження системи **пільгового кредитування молодих сімей** на потреби першочергового облаштування, будівництва або придбання будинків чи квартир із виділенням для цих цілей до 5% державного бюджету з їх регіональним розподілом;

розширення державної підтримки народжуваності, багатодітних сімей та одиноких матерів, збільшення розміру державної допомоги на дітей при їх народженні — до 2500 гривень, щомісячної допомоги на дітей — до 300 гривень та допомоги одиноким матерям — до 400 гривень; належний соціальний захист пенсіонерів, інвалідів, учасників і ветеранів війни та чорнобильців;

щорічне виділення бюджетних коштів на проведення капітального та поточних ремонтів житлового фонду;

з метою скорочення черги на житло — збільшення обсягів житлового будівництва за рахунок державного іпотечно-го кредитування;

державний контроль за використанням коштів на ремонт житла, забезпечення належного освітлення, благоустрою та озеленення українських міст і сіл; реалізацію загальнодержавних програм охорони навколишнього природного середовища та довкілля.

V. Безпечне життя у правовій державі

Соціально-економічні реформи мають бути підтримані реформуванням правової галузі, яка передбачає:

посилення боротьби з корупцією та хабарництвом в органах влади, притягнення до кримінальної відповідальності представників «кланів», які захопили

«Борітеся — поборете!»

найвищу владу в державі та незаконно заволоділи державною власністю. Боротьбу з корупцією та хабарництвом буде зосереджено на усуненні економічних причин їх виникнення, на подальшій детінізації української економіки;

законодавче створення умов для легалізації тіншової економіки і проведення блискавичної податкової амністії;

здійснення необхідних законодавчих та практичних заходів з повернення до України незаконно вивезених понад 20 мільярдів доларів США;

посилення кримінальної відповідальності за злочини проти громадян та їхнього майна, державний захист приватної власності;

докорінну зміну кримінально-процесуального права, яке втілює реальну презумпцію невинуватості людини, захистить її від свавілля правоохоронних органів;

реальне забезпечення реалізації права людини відмовлятися свідчити проти себе або давати свідчення без присутності адвоката;

введення інституту суду присяжних засідателів як протитяги одноосібному рішенням судді;

належне матеріально-технічне та фінансове забезпечення судів, органів прокуратури, міліції, а також контролюючих та виконавчих органів, встановлення їх працівникам високої заробітної платні;

здійснення ефективного депутатського та народного контролю за цільовим використанням бюджетних коштів;

надання постійної широко-масштабної правової допомоги населенню, в т. ч. безплатної для малозабезпечених верств населення та пільгових категорій громадян.

Шановні друзі! Знаю, що ви втомилися від постійних політичних ігор, які відбуваються в Україні, що багато людей зневірилися в можливість поліпшити своє життя. Але сидіти, склавши руки, ми нічого з вами не змінимо! Об'єднавшись, ми становитимемо силу, яка пере-може!

Вірю, що ви оберете собі президента енергійного, професійного, який зможе навести порядок у нашому спільному домі та захистити інтереси кожного з вас.

Вірю, що незабаром ми будемо жити з вами у вільній та заможній країні, відбудованій нашими руками.

Я не звик нічого обіцяти — я звик працювати. Мій лозунг: «Не словом, а ділом». І я знаю, як змінити життя на краще!

Сподіваюся на підтримку тих з вас, хто ще не визначився між двома так званими «основними кандидатами». Свою силу, з-поміж іншого, вбачаю в тому, що я не належу до жодного з «кланів», у тому, що я є одним із вас, таким же простим і доступним.

У разі вашої підтримки таким і залишусь і буду вдячний за вашу підтримку й довіру, які обов'язково виправдаю!

Иду на вибори, бо мені набридло так далі жити. Хочеться щось змінити на краще. Україна може і повинна жити краще. Наш багатостраждальний народ має право на інше, краще, життя.

Україно, встань з колін! Допоможи нам, Господи Боже, не помилитись і зробити правильний вибір!

Микола ГРАБАР.

Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Кінаха Анатолія Кириловича

Що залишимо дітям своїм: щастя, радість чи горе чужини? Друзі мої, клянусь Вам навік: мої розум і честь — Україні!

Здійснення довготривалих і безсистемних реформ ціною соціальних втрат призвело до того, що життєвий рівень в Україні є одним з найнижчих в Європі. Головна втрата України — втрата впевненості її громадян у відродженні економіки, подоланні бідності, розширування суспільства за майновою ознакою, його поляризації та накопичення критичної маси конфліктності. Основний інструмент розвитку суспільства — державна влада — переживає глибоку системну кризу.

Панування на політичній арені України радикальних сил лівої і правої орієнтації, представників різноманітних груп, влади бюрократичного апарату призвели до зниження рівня соціального захисту і духовності, втрати державою позитивного міжнародного іміджу.

Превалювання політичних амбіцій, корпоративних інтересів над національними пріоритетами та соціальними потребами народу не лише вичерпує і без того вкрай обмежений ліміт часу на рішучі політичні та економічні виважені дії, а й може привести до втрати Україною історичної перспективи.

Середня заробітна плата в Україні приблизно у 6 разів менша, ніж у Польщі, майже вдвічі — ніж у Казахстані, в 1,4 разу — ніж у Білорусі, у 2,3 разу нижча за російську.

Я переконаний у необхідності зупинити соціальні експерименти над людьми — жодних реформ заради реформ.

На порядку денному внесення суттєвих коректив у соціально-економічну політику і забезпечення на цій основі сталого зростання та прискореного подолання розриву в розвитку між Україною та розвиненими країнами.

Я за кваліфіковану і порядну народну владу, відповідальну перед Громадянином, Законом і Богом.

Підтримую політичну реформу, головною метою якої є підзвітність та відповідальність влади перед народом за результати своєї роботи.

Впевнений, що політика «латання дірок» є хибною і безперспективною. Звідси моя стратегічна мета — змінити як таку модель соціально-економічного розвитку України в інтересах суспільного добробуту.

Україні життєво необхідно, концентруючи всі ресурси та виходячи з пріоритету національних інтересів, перейти від тактики виживання до стратегії прискореного розвитку. Поліпшення добробуту і якості життя громадян країни — найважливіший критерій результативності економічного розвитку та ефективності влади.

Національна ідея — політика чесності і довіри.

Чесна праця — інтелектуальна чи фізична, — повинна бути єдиним легальним засобом примноження добробуту суспільства і людини.

Основними вимогами призначення на керівні посади всіх рівнів мають бути професіоналізм і порядність.

Невід'ємною складовою політики економічного зростання є ліквідація безробіття. Сьогодні кількість незайнятих громадян становить майже десяту частину економічно активного населення. Сім мільйонів гро-

мадян України змушені шукати роботу за межами країни.

Я забезпечу права громадян на працю. Щорічно має створюватися 500 тис. робочих місць, у тому числі 200—300 тис. високоефективних, із заробітною платою, у півтора разу вищою за середній розмір заробітку по галузі.

Жити бідно в багатій Україні — великий гріх!

Логіка нової стратегії передбачає принципову корекцію політики доходів — випереджальне зростання реальної заробітної плати порівняно з ростом цін.

Мінімальна заробітна плата і пенсія не можуть бути нижчими за прожитковий мінімум. Щорічні темпи збільшення реальних доходів населення мають бути вищими за темпи зростання економіки не менш ніж у 1,5 разу.

Для зростання реального рівня доходів працюючих необхідно підвищити частку заробітної плати в собівартості продукції з сучасних 10% до рівня, досягнутого у європейських країнах, тобто не менш ніж 35%.

Таким чином, за два роки розмір середньомісячної заробітної плати має зрости у 2,5 разу і перевищити 1200 грн. Рівень заробітної плати працівників медицини, освіти та культури відповідатиме середньому рівню оплати праці у виробничій сфері. Удвічі збільшаться пенсії.

Найближчими цільовими орієнтирами соціально-економічного розвитку є:

- подвоєння валового внутрішнього продукту у найближчі шість років;
- розвиток та зміцнення матеріальної і фінансової бази місцевого самоврядування, передача йому повноважень, необхідних для ефективного соціально-економічного розвитку території;
- підвищення за перші два роки реалізації програми у два рази мінімальної заробітної плати (з 237 до 474 грн.) і середньої пенсії (з 137 до 274 грн.), а також їх стійке зростання у наступні три роки.

Соціальний захист, як принцип державної політики, повинен бути гарантованим і достатнім у тому випадку, коли громадянин не може забезпечити себе матеріально чи соціально. Головним у соціальній сфері є ліквідація бідності та зменшення диференціації доходів населення, зокрема:

• подолання змушеного безробіття, насамперед серед молоді;

• ліквідація гострої бідності, у тому числі — надзвичайні заходи для нужденних груп населення;

• реалізація заходів повноцінної підтримки родини, материнства і дитинства, доведення розміру допомоги по догляду за дитиною до рівня прожиткового мінімуму.

Не можна ходити по світу з простягнутою рукою!

Я виступаю за проукраїнський вибір у зовнішній політиці як необхідну передумову міжнародного економічного і політичного співробітництва, вільного доступу громадян до європейського та світового ринків. Намагання вступити в Євросоюз не повинні розглядатися як заперечення добро-

сусідських відносин з Росією, іншими країнами СНД.

Переконаний у неприпустимості примусового відправлення на загибель українських юнаків, а отже — домагатимусь створення в Україні професійної армії.

Я високо ціную і буду цінувати духовність нашого народу. Втіленням вищої духовності є Бог. Переконаний, що висока духовність громадян може бути забезпечена через святі релігійні цінності, розвиток науки, освіти і культури.

Я сприятиму формуванню здорового способу життя українських громадян, бо інакше будемо витрачати на їх лікування більше, ніж на підтримання їх фізичного і духовного здоров'я.

Я маю на меті рішуче стати на захист нашого довкілля та вирішення загальновідомих екологічних проблем.

Необхідно послідовно підтримувати сім'ю як першооснову людського суспільства. Виховання дітей поза сім'єю нічим не виправдане. Для мене особисто сім'я — це, насамперед, духовне начало у стосунках батьків і дітей.

Я завжди буду свідомим і послідовним прихильником соціального миру між різними верствами суспільства, етнічними, національними та релігійними групами, соціальної справедливості і рівних соціальних прав.

Економіка довіри.

Метою зміни напрямку соціальних і економічних реформ є утвердження соціально орієнтованої економіки, формування економіки довіри та соціального оптимізму на основі суспільної консолідації.

Цільовими параметрами економічного розвитку є:

- виконання стратегічного завдання — входження України до кола розвинених держав світу передбачає щорічні темпи зростання валового внутрішнього продукту в Україні щонайменше на 12% та у кожному разі вдвічі вищі, ніж у країнах Євросоюзу;
- досягнення відчутного ефекту від структурно-технологічної модернізації економіки, удосконалення податкової, грошово-кредитної політики, інноваційного інвестування та зростання на цій основі продуктивності праці в 2 — 2,5 разу та відповідного зростання конкурентоспроможності економіки;

• збільшення промислового виробництва вдвічі за 5 років, у тому числі в наукоємних галузях і машинобудуванні — подвоєння у найближчі два роки та зростання обсягів сільськогосподарського виробництва у півтора разу за найближчі три роки, забезпечення їх подальшого стабільного зростання не менш ніж на 35% щороку.

У свою чергу, поширення соціального ефекту від економічного зростання забезпечить підвищення рівня реальних доходів і купівельної спроможності населення, збільшення продуктивної зайнятості, посилення соціального захисту, поліпшення умов життя громадян, що сформує потужний інвестиційний ресурс для подальшого розвитку.

Джерела зростання.

Основним напрямом практичної реалізації цього завдан-

ня має стати використання національних конкурентних переваг, мобілізація і концентрація ресурсних та інституційних чинників у авангардних галузях і секторах економіки, якими є високотехнологічні галузі — виробництво космічної техніки, авіаційна промисловість і моторобудування, електрозварювання, порошкова металургія, біотехнологія, окремі виробництва військово-промислового комплексу тощо.

З метою оптимального використання унікального геостратегічного та природного потенціалу України до таких галузей, беззаперечно, слід віднести агропромисловий комплекс, транспортну інфраструктуру, гірничо-металургійний комплекс та рекреаційні ресурси.

Такі галузі і виробництва повинні стати пріоритетними «точками економічного прориву», спроможними швидко розвивати виробництво за рахунок ефективного використання фінансових та кваліфікованих трудових ресурсів. Лише вони можуть забезпечити міцні конкурентні позиції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках продукції з високим ступенем доданої вартості, здатні виконати роль «локомотивів зростання», розвиток яких матиме стимулюючий ефект для інших виробництв і галузей вітчизняного господарського комплексу.

Головним важелем економічного зростання, його «пусковим механізмом» є активізація інвестиційного процесу.

Необхідно забезпечити доступ суб'єктів господарювання і населення до кредитних ресурсів.

Бюджетні ресурси повинні бути спрямовані, насамперед, на завдання економічного зростання. Інвестиційна складова бюджетних асигнувань має бути доведена до 5% валового внутрішнього продукту.

Я буду і надалі послідовно підтримувати розвиток малого і середнього підприємництва як потужного ресурсу інноваційного зростання. Впевнений, що становлення середнього класу — запорука стабільності суспільства.

Необхідно підсилити захист українських інтересів за рахунок побудови системи національного протекціонізму — економічного патріотизму та утвердження конкурентоспроможності національної економіки, здатної успішно конкурувати в умовах глобалізації світової економіки.

Ефективність впливу держави на соціально-економічні процеси досягатиметься винятково за допомогою економічних, фінансових та організаційних інструментів. Має бути припинено штучне протиставлення держави і економіки, зупинено державний рекет. Обов'язковою умовою нової якості та ефективності ринкових перетворень є налагодження суспільного діалогу промисловців і підприємців з органами державної влади.

Першочерговим завданням є протидія тіньовим процесам та ліквідація чинників, які породжують тіньову економіку і корупцію, що стримують розвиток легального бізнесу та перешкоджають поверненню українського капіталу.

Необхідно створити умови, коли працювати буде вигідно лише за законом.

У результаті ВВП збільшиться більш ніж на чверть, фонд оплати праці — майже на 22 млрд. грн., надходження до бюджету — приблизно на 12—13 млрд. грн., Пенсійного фонду — на 7 млрд. грн.

Ресурсна база економічного зростання ґрунтується на коловальному економічному та унікальному геостратегічному потенціалі України, що є основою добробуту кожного громадянина.

Але ці багатства працюють не в інтересах соціально-економічного розвитку країни. Величезні матеріальні та фінансові ресурси знаходяться за межами держави, бюджету і не беруть участі в забезпеченні життєдіяльності суспільства, вирішенні болючих соціальних проблем.

Ці ресурси — майже 50 млрд. грн. на рік — мають надходити до бюджетної системи і бути джерелом соціальних видатків, а також повертатися споживачам у результаті застосування економічно обґрунтованих цін. За рахунок їх використання у загальнонаціональних інтересах може бути збільшено у півтори разу доходну частину зведеного бюджету, наявні доходи громадян уже протягом наступного року зростуть більш ніж на чверть.

Ці ресурси дозволять сформувати фінансову базу для втілення проєктів, що забезпечують техніко-технологічні прориви, знизити податки на працю та виробництво, забезпечити додаткове зростання заробітної плати та зайнятості з одночасним згортанням тіньового обігу і збільшенням податкових надходжень до бюджету.

У сфері реформування відносин власності основними завданнями є перетворення приватизації на інструмент інвестиційно-інноваційного розвитку, спрямування не менше половини коштів, що надійдуть від приватизації, на технічне та технологічне оновлення підприємств, протидія «тіньовій» приватизації, а також виважений перехід до системної приватизації у стратегічно важливих галузях, які становлять основу економіки країни, її інформаційної, енергетичної, транспортної безпеки.

Я виступаю за всебічний захист права приватної власності. Необхідно зробити це право священним і недоторканим.

Я знаю, як відродити економіку.

Україна має бути і буде країною з розвинутою конкурентоспроможною економікою та високими європейськими стандартами якості життя. Країною, в якій держава слугує людині, де соціальні права надійно захищені, а економічні свободи дозволяють громадянам чесно працювати, заробляти без страху і обмежень.

Уже в найближчому майбутньому наша держава має повернутися у цивілізований світ і посісти місце серед справді потужних, економічно передових і впливових країн світу.

Такою країною люди зможуть не просто пишатися. Вони будуть примножувати її багатство. Народ України — талановитий, працьовитий і підприємливий. Він уміє працювати і гідний кращого життя.

З повагою,
Ваш Анатолій КІНАХ.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПОСТАНОВА	
Про затвердження результатів жеребкування щодо надання ефірного часу на державних загальнонаціональних телерадіоканалах кандидатам на пост Президента України для проведення передвиборної агітації	
Відповідно до частин шостої та сьомої статті 61 Закону України "Про вибори Президента України" та керуючись частинами першою, сьомою статті 28 Закону України "Про вибори Президента України", частинами другою, третьою статті 11, статтями 12, 13, частиною другою статті 27 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія постановляє:	України 31 жовтня 2004 року (додатки 1, 2).
1. Затвердити результати жеребкування щодо надання ефірного часу на державних загальнонаціональних телерадіоканалах кандидатам на пост Президента України, які зареєстровані Центральною виборчою комісією, для проведення передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів Президента	2. Національний телекомпанії України, Національний радіокомпанії України до 20 серпня 2004 року скласти розклад ефірного часу із зазначенням передвиборних агітаційних відповідно теле-, радіопрограм, конкретної дати і часу виходу їх в ефір між 19 та 22 годинами на період з 1 вересня 2004 року до 8 жовтня 2004 року та надати його Центральній виборчій комісії.
	3. Опублікувати у триденний строк у газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр" результати жеребкування щодо надання ефірного часу на державних загальнонаціональних телерадіоканалах кандидатам на пост Президента України, які зареєстровані Центральною виборчою комісією, для проведення передвиборної агітації за ра-
	хунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів Президента України 31 жовтня 2004 року.
	4. Копію цієї постанови видати кандидатам на пост Президента України або їх уповноваженим представникам у Центральній виборчій комісії чи довіреним особам в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі, надіслати Національній телекомпанії України, Національній радіокомпанії України, Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення, Державному комітету телебачення і радіомовлення України.
	Заступник Голови Центральної виборчої комісії Я. ДАВИДОВИЧ.
	10 серпня 2004 року. № 345.

Додаток 1 до постанови Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2004 року № 345

Додаток 2 до постанови Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2004 року № 345

Результати жеребкування серед кандидатів на пост Президента України щодо надання їм ефірного часу на першому каналі Українського телебачення (УТ — 1)

І етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	2
БОЙКО Богдан Федорович	18
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	6
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	21
ВОЛГА Василь Олександрович	3
ГРАБАР Микола Федорович	20
ДУШИН Ігор Леонідович	16
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	11
КІНАХ Анатолій Кирилович	24
КОЗАК Роман Миколайович	1
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	15
КОНОНОВ Віталій Миколайович	17
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	10
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	26
МОРОЗ Олександр Олександрович	8
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	9
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	7
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	25
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	23
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	22
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	4
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	13
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	12
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	5
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	14
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	19

II етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	8
БОЙКО Богдан Федорович	21
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	26
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	5
ВОЛГА Василь Олександрович	15
ГРАБАР Микола Федорович	10
ДУШИН Ігор Леонідович	13
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	25
КІНАХ Анатолій Кирилович	16
КОЗАК Роман Миколайович	12
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	1
КОНОНОВ Віталій Миколайович	17
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	22
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	20
МОРОЗ Олександр Олександрович	9
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	24
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	3
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	4
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	11
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	19
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	7
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	14
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	18
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	2
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	23
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	6

III етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	7
БОЙКО Богдан Федорович	26
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	1
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	13
ВОЛГА Василь Олександрович	12
ГРАБАР Микола Федорович	10
ДУШИН Ігор Леонідович	4
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	11
КІНАХ Анатолій Кирилович	22
КОЗАК Роман Миколайович	23
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	16
КОНОНОВ Віталій Миколайович	15
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	6
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	19
МОРОЗ Олександр Олександрович	18
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	9
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	8
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	2
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	3
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	20
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	14
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	21
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	24
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	25
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	17
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	5
Секретар Центральної виборчої комісії В. ЗАВАЛЕВСЬКА.	

Результати жеребкування серед кандидатів на пост Президента України щодо надання їм ефірного часу на першому каналі Українського радіо (УР — 1)

І етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	6
БОЙКО Богдан Федорович	15
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	13
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	24
ВОЛГА Василь Олександрович	4
ГРАБАР Микола Федорович	23
ДУШИН Ігор Леонідович	2
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	17
КІНАХ Анатолій Кирилович	11
КОЗАК Роман Миколайович	21
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	3
КОНОНОВ Віталій Миколайович	25
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	12
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	7
МОРОЗ Олександр Олександрович	5
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	9
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	20
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	16
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	10
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	14
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	8
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	22
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	26
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	19
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	18
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	1

II етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	7
БОЙКО Богдан Федорович	22
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	26
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	12
ВОЛГА Василь Олександрович	25
ГРАБАР Микола Федорович	1
ДУШИН Ігор Леонідович	8
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	14
КІНАХ Анатолій Кирилович	17
КОЗАК Роман Миколайович	20
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	3
КОНОНОВ Віталій Миколайович	5
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	24
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	18
МОРОЗ Олександр Олександрович	19
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	4
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	21
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	11
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	15
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	10
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	13
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	2
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	9
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	6
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	23
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	16

III етап	
Прізвище, ім'я, по батькові кандидата на пост Президента України	Черговість надання ефірного часу, визначена жеребкуванням
БАЗИЛЮК Олександр Філімонович	12
БОЙКО Богдан Федорович	2
БРОДСЬКИЙ Михайло Юрійович	25
ВІТРЕНКО Наталія Михайлівна	1
ВОЛГА Василь Олександрович	26
ГРАБАР Микола Федорович	9
ДУШИН Ігор Леонідович	8
ЗБІТНЄВ Юрій Іванович	19
КІНАХ Анатолій Кирилович	21
КОЗАК Роман Миколайович	4
КОМІСАРЕНКО Сергій Васильович	24
КОНОНОВ Віталій Миколайович	10
КОРЧИНСЬКИЙ Дмитро Олександрович	14
КРИВОБОКОВ Владислав Анатолійович	3
МОРОЗ Олександр Олександрович	7
НЕЧИПОРУК Володимир Павлович	13
ОМЕЛЬЧЕНКО Олександр Олександрович	18
РЖАВСЬКИЙ Олександр Миколайович	5
РОГОЖИНСЬКИЙ Микола Володимирович	16
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	15
ЧЕРНИШ Григорій Семенович	17
ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ Леонід Михайлович	22
ЧОРНОВІЛ Андрій В'ячеславович	6
ЮЩЕНКО Віктор Андрійович	11
ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович	23
ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	20
Секретар Центральної виборчої комісії В. ЗАВАЛЕВСЬКА.	

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПОСТАНОВА	
Про затвердження Порядку нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди членам територіальних, окружних і дільничних виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України	
Відповідно до частин першої—четвертої статті 40 Закону України «Про вибори Президента України», статті 28 Закону України «Про вибори народних депутатів України», постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2004 року № 966 «Про умови оплати праці членів виборчих комісій», керуючись статтями 12, 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія постановляє:	1. Затвердити Порядок нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди членам територіальних, окружних і дільничних виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України (додається).
	2. Постанову Центральної виборчої комісії від 10 січня 2002 року № 34 «Про затвердження Порядку нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди членам окружних та дільничних виборчих комісій, звільненим від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, також одноразової винагороди членам окружних та дільничних виборчих комісій» визнати такою, що втратила чинність.
	3. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».
	Голова Центральної виборчої комісії С. КІВАЛОВ.
	11 серпня 2004 року. № 372.

Додаток до постанови Центральної виборчої комісії від «11» серпня 2004 року № 372

Порядок нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди членам територіальних, окружних і дільничних виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України

1. Цим Порядком регулюються питання нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди членам територіальних, окружних і дільничних виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України (далі — виборчі комісії).

2. Оплата праці членів виборчих комісій здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до затвердженого Центральною виборчою комісією єдиного кошторису видатків територіальної (окружної) виборчої комісії.

3. За рахунок фонду оплати праці здійснюються виплати: заробітної плати членам виборчих комісій, які виконують свої повноваження на платній основі; заробітної плати за роботу в день виборів і в дні встановлення підсумків голосування членам виборчих комісій; одноразової грошової винагороди членам виборчих комісій.

4. Виконання обов'язків члена виборчої комісії, звільненого від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, не вважається роботою за основним місцем роботи.

5. Виконання обов'язків члена виборчої комісії на платній основі пенсіонером або особою, яка тимчасово не працює, вважається роботою за основним місцем роботи, про що у трудовій книжці робиться відповідний запис.

6. Заробітна плата, нарахована за час роботи у виборчих комісіях, включається до фактичного заробітку за основним місцем роботи при обчисленні пенсії та середньої заробітної плати у випадках, передбачених законодавством.

7. Підставою для нарахування та виплати заробітної плати членам виборчих комісій є рішення відповідної виборчої комісії, затверджене виборчою комісією вищого рівня, про виконання ними своїх повноважень у виборчій комісії на платній основі.

8. Члени виборчої комісії, звільнені від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, для нарахування та виплати їм заробітної плати подають до територіальної, окружної виборчих комісій: довідку про звільнення від виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи; довідку з основного місця роботи про середню заробітну плату за останні два місяці перед звільненням від виробничих або службових обов'язків, що обчислюється відповідно до порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 року № 100 «Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати».

9. Члени виборчих комісій — пенсіонери або особи, які тимчасово не працюють, а у виборчій комісії виконують свої повноваження на платній основі, подають до територіальної, окружної виборчих комісії трудову книжку.

10. Виборча комісія нараховує заробітну плату членам виборчих комісій пропорційно до відпрацьованого часу.

11. За заявою члена виборчої комісії його заробітна плата може бути перерахована через установу банку або відділення зв'язку на вказаний ним рахунок чи за адресою місця проживання. Оплата послуг щодо перерахування заробітної плати здійснюється за рахунок члена виборчої комісії.

12. Виплата заробітної плати членам виборчих комісій здійснюється не рідше ніж два рази на місяць.

13. Заробітна плата за роботу в день виборів та у дні встановлення підсумків голосування нараховується членам виборчих комісій (у тому числі пенсіонерам та особам, які тимчасово не працюють) із розрахунку денної заробітної плати відповідного члена виборчої комісії, встановленої постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2004 року № 996 «Про умови оплати праці членів виборчих комісій».

14. Виплата заробітної плати членам виборчих комісій за роботу в день виборів та у дні встановлення підсумків голосування здійснюється не пізніше ніж за день до дня голосування.

15. Одноразова грошова винагорода нараховується членам виборчих комісій, які брали активну участь у роботі виборчих комісій, у межах загальної економії фонду оплати праці, передбаченого єдиним кошторисом видатків відповідної виборчої комісії на підготовку та проведення виборів, і виплачується після офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів.

16. Розмір одноразової грошової винагороди члену виборчої комісії визначається залежно від його особистого вкладу і не може перевищувати 100 відсотків місячної заробітної плати за посадою, яку він займає у відповідній виборчій комісії.

17. Розмір одноразової грошової винагороди голові територіальної, окружної виборчих комісій визначається на засіданні відповідної виборчої комісії.

18. Усі інші питання нарахування і виплати заробітної плати та одноразової грошової винагороди, не визначені цим Порядком, регулюються чинним законодавством України.

**Секретар Центральної виборчої комісії
В. ЗАВАЛЕВСЬКА.**

Культурна інновація України

Парламентські слухання з питань культури в Україні (2002—2003 рр.) наголошували на реформі культурного сектора. Інноваційний підхід, що враховує світові тенденції й місцеві потреби, пропонує проект, який здійснюють наші й міжнародні фахівці.

Чим вимірюється економіка? Культурою. Чим вимірюється культура? Економікою. До усвідомлення цієї взаємозалежності Західна Європа прийшла ще чверть століття тому, коли там почали підтримувати паростки підприємництва в культурі: незалежні музичні центри, дизайн-майстерні, кіностудії тощо. Згодом прийшло глибоке розуміння того, що основною метою економічного розвитку є створення культурних цінностей і що культура є головним рушієм і показником економічних змін. «Економічна діяльність сама по собі не є метою, але має цінність лише тоді, коли сприяє людському щастю». Це сказав не поет, а професор економіки Цюрихського університету Бруно Фрей. В Європі увійшли в обіг поняття «творча економіка», «культурні індустрії», «мана культурних ресурсів» тощо.

«Ми вважаємо, що світ культури повинен переглянути свої цілі й виробити позицію, що не зводилася б просто до пристосування, а відводила б культурі важливе місце в цьому принципово новому соціальному та економічному ландшафті» (Ч. Лендрі, М. Пахтер).

Такі погляди сповідує Європа. Важливо, що Україна включена в цей процес і має унікальну можливість грати в ньому помітну роль. Скажімо, міжнародна конференція, що відбудеться в Києві 23—24 вересня ц. р., має назву «Український практичний досвід як взірць нової європейської політики та стратегічних інструментів усталеної творчості та культурного туризму». Йдеться про участь українських міст і районів у проекті Ради Європи, про нові механізми та методи культурного розвитку.

Ця конференція — вже третя міжнародна зустріч в Україні, організована в рамках проекту «Створення культурного капіталу» Радою Європи та Інформаційно-аналітичним центром «Демократія через культуру» за сприяння Комітету ВР України з питань культури і духовності, Мінкультури та МЗС України, за підтримки Британської Ради в Україні і МФ «Відродження». Керівник проекту «Створення культурного капіталу» Мадлена Гросман каже: «Наш проект пов'язує економіку з культурою, передбачає створення засад для виробництва на місцевому рівні культурної продукції та заохочення цього. Думаю, правильно назвати нинішню економіку «економікою культури». Але це також і економіка, що розвивається за наявності бажання місцевих громад та місцевих органів влади змінити життя громади, міста, району на краще».

Проблеми місцевого рівня національного значення

Реформування культури — широке поняття. Це і необхідність реформувати галузі, що переживають кризу (кіно, книговидання, музеї, театр), і потреба трансформувати інструменти управління культурною сферою, інструменти фінансування і планування, і потреба змінити підходи до збереження і примноження культурної спадщини, гармонізувати законодавчу базу, зробити ефективною існуючу мережу культурних установ і багато іншого. Але, мабуть, найголовнішим є реформування культури на рівні територіальних громад, де громадяни отримують базові культурні послуги, де постійно живуть і працюють, тобто зазнають впливу навколишнього середовища, яке або надихає їх на самореалізацію, або спонукає шукати десять кращих умов. Пекучою проблемою сільських районів і малих міст України є відтік талантів — до обласних центрів, столиці, за кордон. Ця здатна культура переламати цю ситуацію, що веде до соціально-культурного занепаду тих місцевих громад? Досвід показує — здатна, якщо ці реформи мають підтримку на місцевому й центральному рівні, якщо вони здійснюються узгоджено з розвитком інших галузей, виступаючи ключовим компонентом стратегії загального розвитку тієї чи іншої громади. Тоді ці реформи можуть мати не лише прямий соціально-економічний ефект (зростання підприємництва, збільшення робочих місць та місцевих доходів), а й супутні наслідки, що роблять певну місцевість привабливою і для «своїх», і для туристів. А це в умовах глобалізації є перевагою у змаганні за внутрішні й зовнішні інвестиції. В Європі використання культурного потенціалу на муніципальному рівні стало потужним джерелом формування доходів та соціально-економічного розвитку.

В Україні, як і в багатьох постсоціалістичних країнах, мережа культурних установ майже повністю перебуває в компетенції місцевих громад. Ця мережа комунальних закладів культури, що утримуються місцевим бюджетом, становить 45,8 тисячі одиниць, або 98,5 відсотка загальної кількості закладів культури України. Тобто культурна політика окремого регіону та держави в цілому найуспішніше має здійснюватися саме на місцевому рівні. Але тут і виникають проблеми, що їх місцевий рівень самостійно розв'язати не може.

Тим часом послідовна культурна політика, яка б системно оцінювала ситуацію, враховувала інтереси всіх суб'єктів та орієнтувалася на світові тенденції, в Україні просто відсутня. Головний пріоритет «культурної політики» України останнього десятиліття — збереження існуючої мережі закладів культури, і це в цілому вдалося за відносно невеликих втрат у кількості клубів та бібліотек. Але якою ціною? Потужна мережа закладів культури, якій могла б позаздрити будь-яка країна, була свідомо законсервована, без можливості розвитку.

І ця тенденція жива! Місцеві бюджети зму-

шені спрямовувати кошти з усіх програм, що стосуються розвитку, на покриття видатків, продиктованих існуючою політикою — на зарплату працівникам культури та оплату комунальних послуг. При загальному збільшенні обсягу фінансування культури з місцевих бюджетів 2003 року до майже 1 млрд. грн. (проти 646 тисяч грн. у 2002-му), трансферти з державного бюджету забезпечують у середньому лише близько 60 процентів (!) потреб на зарплату працівникам культури, що утримуються з місцевих бюджетів. З'їдаючи левову частку ресурсів на фінансування галузі — зарплата працівників культури водночас є найнижчою серед інших бюджетних працівників, а подекуди й досі становить 0,5 мізерної ставки.

Загалом частка видатків місцевих бюджетів на оплату праці, комунальних послуг та енергоносіїв за підсумками 2003 року становить у бюджетах сіл 89,2 відсотка, селищ — 80,5, міст районного значення — 66,9, районів — 83, міст республіканського (АРК) та обласного значення — 75,6 відсотка. При цьому більшість клубних закладів у сільській місцевості (в окремих селах понад 90 процентів) не опалюється. Не треба бути економістом, щоб зрозуміти, наскільки загрозлива така тенденція для розвитку культури.

Проблеми культури на місцевому рівні можна поділити на три великі групи. По-перше, фінансування.

Часто кажуть, що однією з головних причин погіршення ситуації з фінансуванням закладів культури на місцевому рівні є запровадження формульного підходу у визначенні трансфертів із держбюджету, зокрема в частині видатків на культурну сферу. Цю думку підтримують іноді й на центральному рівні, що в корені невірно. Формула — це лиш один з інструментів розподілу бюджетних коштів, що дозволяє робити цей розподіл прозорим та об'єктивним. Крім того, формула орієнтує розподіл коштів на культурну послугу в розрахунку на одного мешканця — тобто на те, що має забезпечити держава конституційно кожному громадянину, де б він не жив. Інша річ, що формула в частині визначення видатків на культуру вимагає вдосконалення.

На цьому, зокрема, наголошує у своєму звіті «Фінансові умови процесу децентралізації в Україні після прийняття Бюджетного кодексу» (2004 р.) Жерар Марку, французький професор, який проводить дослідження у рамках проекту Ради Європи. Він пропонує інакше обчислювати видаткові потреби на утримання культурної спадщини: «Розрахунковий показник, передбачений у формулі (постанова № 1382, пункт 36), ґрунтується на чисельності наявного населення адміністративно-територіальної одиниці та фінансових нормативах бюджетної забезпеченості на одного жителя, що визначається як середній розмір загальних видатків відповідних місцевих бюджетів, затверджених місцевими радами на бюджетний період, що передувє плановому, на одного жителя, і коригується на розрахунковий обсяг ресурсів бюджету. Склад такого показника свідчить: 1) він не враховує типову функцію збереження спадщини; 2) він не враховує типові інвестиційні потреби, оскільки у випадку нестачі коштів вони ігноруються; насправді він охоплює лише зарплати. За таких умов механічний ефект методики врахування у бюджетному вирівнюванні видатків на мистецтво і культуру полягає в збереженні хронічного недофінансування цієї функції в містах і областях, що опікуються спадщиною, яка не має аналогів у світі та яку вони повинні утримувати лише на середньому рівні видатків, що у такому разі не має сенсу».

Але це лиш частина проблеми. Прогресивна система фінансування вимагає знати, який обсяг ресурсів потрібен для того, щоб надати мінімальні соціальні послуги в галузі культури на місцевому рівні, що гарантуються конституційно. Тобто треба чітко визначити перелік та обсяг таких стандартів, показники оцінки їх реалізації. Все це дасть змогу удосконалити порядок формування та обґрунтування обсягу видатків на культуру і мистецтво, що враховується у міжбюджетних відносинах.

Вимагає удосконалення й система управління видатками — шляхом підвищення ефективності через перехід від фінансування установ за кошторисним (витратним) методом до фінансування за методом культурних послуг, що надаються для визначеного контингенту одержувачів (нормативний метод);

шляхом запровадження додаткових форм бюджетного фінансування: проектне фінансування, або фінансування «на відстані витягнутої руки» (у світі ця частка становить 25—30 процентів загального обсягу фінансування), запровадження податкових пільг тощо.

Фінансування культури на місцевому рівні прямо пов'язане з другою групою проблем — з розвитком ефективної взаємодії на вертикальному та горизонтальному рівнях. Маємо на увазі конструктивний зв'язок між місцевим самоврядуванням та центральною владою у прийнятті й виконанні політичних рішень, що дозволяє формувати цілісну політику в галузі культури.

Та, мабуть, найголовніша група проблем стосується самих виробників культурного продукту. Йдеться про заохочення та підтримку творчості, систему винагород, доступ до аудиторії, ринків збуту, можливостей просування ідей, творів, збереження та розвитку народних традицій, поширення інформації. Адже якщо творчі люди почуваються незатишно вдома й шукають кращі можливості деінде, то будь-які реформи тут будуть марні.

Для розв'язання згаданих проблем необхідні сучасні підходи, що використовують науковий аналіз та кращу світову практику.

Час мислити по-новому

Понад рік експертно-аналітична група при Комітеті ВР з питань культури і духовності працювала над проектом Концепції державної політики в галузі культури на найближчі роки. Дискусії показали: за цілковитої розбіжності поглядів, інтересів і підходів різних груп та суб'єктів культурної діяльності бракує якоїсь нової творчої ідеї, що від неї й навколо неї міг би початися узгоджений рух. Зрештою, розробники концепції запропонували проект політичних заходів, які мали «закласти основи переходу на якісно новий рівень розуміння та здійснення культурної політики, подолавши негативні тенденції, притаманні сучасній ситуації». Зокрема, передбачено протягом двох років проведення наукового дослідження наявних проблем на різних рівнях, широке національне обговорення актуальних питань культури, вивчення світового досвіду, напрацювання моделей розвитку. У березні цього року парламентський Комітет з питань культури і духовності ухвалив проект запропонованої концепції. А ще раніше підтримав ідею практичного запровадження «інноваційної моделі розвитку територій на основі ефективного використання культурних ресурсів».

Така модель (або моделі) має стати наслідком реалізації однойменного проекту, який завдяки зусиллям Інформаційно-аналітичного центру «Демократія через культуру» став складовою ширшого проекту Ради Європи «Створення культурного капіталу». Мабуть, уперше розвиток окремого міста чи району України безпосередньо пов'язують з тими культурними ресурсами, на які досі щедра наша земля. І йдеться не про універсальний шаблон, а про набір сучасних знань, підходів, методів, практик, інструментів, за допомогою яких окрема місцева громада зможе сама творчо сформувати найвигіднішу їй модель використання культурних і людських ресурсів. І то — в межах інноваційного проекту — за допомогою вітчизняних та міжнародних експертів, у співпраці з аналогічними місцевими громадами Європи.

Відбір пілотних міст і районів був прозорий, на конкурсній основі — запрошення узяти участь у проекті отримали близько 800 міст і районів України. І майже десята частина на українських територіях зацікавилася можливостями відновлення і розвитку через культурні ресурси. Отже, творчий потенціал ще жевріє на місцях, треба лиш відгорнути попіл проблем.

Практика свідчить: успішний розвиток місцевих громад шляхом використання культурних ресурсів та створення культурних індустрій визначають три передумови. А саме: необхідність змін (загроза занепаду міста чи району внаслідок економічної та соціальної кризи; небажання місцевої громади жити в існуючому становищі); наявність людей, здатних генерувати зміни; готовність місцевої влади підтримати чи очолити такі зміни.

І далеко не завжди місцеві керівники підтримують ці зміни, а надто, коли йдеться про культуру.

Саме ця умова стала пробним каменем для пілотних міст і районів: ініціатива мала йти від місцевого керівництва. У підсумку відібрали 15 учасників — вісім міст і сім районів із десяти областей України (Бердянськ, Ніжин, Конотоп, Прилуки, Вознесенськ, Слов'янськ, Бровари, Путивль та райони: Кременчуцький, Решетилівський, Хорольський (Полтавщина), Мелітопольський (Запорізька область), Радехівський (Львівщина), Володимирецький (Рівненщина), Гусятинський (Тернопільщина).

Для керівників цих міст і районів провели чотири тренінги, що склалися з трьох основних модулів: «Культурна та інформаційна політика», «Стратегія управління культурними ресурсами» та «Бюджетна політика і фінансування». При цьому мери пілотних міст, голови райрад або райдержадміністрацій та начальники місцевих управлінь культури навчилися виявляти наявні у них культурні ресурси, проводити аналіз внутрішніх та зовнішніх

чинників, що сприяють чи шкодять культурному та соціально-економічному розвитку певної громади (SWOT-аналіз), розглядати проблеми та шляхи їхнього вирішення, складати стратегічні плани культурного розвитку, формувати політику культурного розвитку та її інформаційне забезпечення, проводити маркетинг і створювати бренд певної території. Ці знання дозволили місцевим керівникам переглянути проблеми фінансування й виступити з пропозиціями щодо стандартів мінімальних соціальних послуг у сфері культури, які надійшли до профільного комітету Верховної Ради. Отже, можна говорити про формування механізму ефективних вертикальних зв'язків. Керівники пілотних міст і районів почали долучати до тренінгів і реалізації інноваційного проекту місцевих начальників фінансових та економічних управлінь. А це заклало основи міжгалузевої співпраці у виробленні стратегії місцевого розвитку. На центральному ж рівні до зусиль Комітету з питань культури і духовності та двох громадських організацій приєднались й галузеві міністерства — Мінкультури, Міністерство економіки та з питань євроінтеграції, МЗС, Міністерство праці та соціального забезпечення України. Все це зробило проект цікавим для Ради Європи, де вважають, що такий український міжвідомчий підхід може стати моделлю для інших країн.

Адже певні проблеми є спільними практично для всіх країн колишнього соцтабору. Що це за проблеми? Фінансування, відсутність послідовної політики культурного розвитку, невідповідності кадрів до нових економічних умов, нерозвиненість інфраструктури сфери послуг, інформаційна замкненість тощо. Розв'язання цих проблем буде можливим за спільних зусиль. Саме на це розрахований проект Ради Європи «Створення культурного капіталу», до якого включилася й Україна, і включилася найбільш чисельно порівняно з іншими країнами Європи — 15 пілотних міст і районів.

Для успішної реалізації таких інноваційних зусиль потрібні скоординовані дії. Тому Комітет ВР України з питань культури і духовності вважає за потрібне запровадити державні міжвідомчі програми аналітичних досліджень, регіонального розвитку, орієнтованого на культурні ресурси, реформування культурної сфери на основі успішної практики пілотних міст і районів.

Проект Ради Європи здійснюється в трьох основних напрямках: складання мапи культурних ресурсів та їх оцінка, розвиток культурних ресурсів і культурних індустрій та створення агентств культурного розвитку на місцевому, національному та міжнародному рівнях. «Створення культурного капіталу» — перший подібний широкий проект Ради Європи в Україні, тому дуже відповідальний для нас. Він звернений передусім до місцевих виробників культурного продукту, дає їм можливість виходу на національний та міжнародні ринки. Важливим інструментом у цьому стане електронний Культурний портал, що поєднає між собою мережу партнерських громад різних країн Європи.

Створення Культурного порталу дасть можливість будь-якому місту чи містечку України, тамтешнім митцям і культурним установам легко вийти на світові ринки культурної продукції. Культурний портал — мережа інформаційно-культурного обміну. Кожен учасник проекту (місто, район) зможе генерувати свій культурний портал, що дасть змогу місту поширювати про себе інформацію, надавати послуги та пропонувати свої культурні, туристичні та інформаційні продукти на регіональному, національному і міжнародному рівнях. Мережа культурних порталів дасть можливість сформувати єдиний національний інформаційно-культурний простір через систему внутрішнього зв'язку порталів; а з другого боку, інтегрувати цю систему через Інтернет у світовий простір. Активна підтримка з боку Ради Європи гарантує, що ця віртуальна брама не лише нам дасть можливість увійти в культурний простір Європи, а й стане привабливою для Європи, щоб увійти в Україну.

Тому важливою є пропозиція Ради Європи розробити культурні маршрути в Україні, щоб включитися в програму «Культурні маршрути Ради Європи». Саме Культурний портал стане ефективним інструментом реалізації такої програми в Україні.

На Міжнародній конференції 23—24 вересня в Києві буде представлено ядро майбутньої мережі — шість діючих порталів пілотних міст і районів України — як прототип ефективного інструменту розвитку культурного туризму. Планується провести «круглий стіл» у парламенті України з питань законодавства, що забезпечує культурний розвиток, і гармонізації законодавства України з європейськими нормами.

Усе це підіймає Україну на рівень XXI століття, дає змогу по-новому осмислити себе і своє майбутнє, бути певним взірцем нових підходів та інструментів культурного та економічного розвитку для Європи. А отже, слово «інновація» в назві статті набуває значення «відродження».

Лесь ТАНЮК,
народний депутат України, голова
Комітету ВР України з питань культури і духовності;

Олександр БУЦЕНКО,
директор Інформаційно-аналітичного
центру «Демократія через культуру».

НОВИНИ

НАМІРИ

Вишукали гроші

На Дніпропетровщині і другу тонну вугілля пільговим категоріям населення, себто пенсіонерам, цього року буде надано за тією ж ціною, що й обов’язкову першу. Ухвалити таке рішення депутатам облради допомогло перевиконання тут — за підсумками першого півріччя — відрахувань до державного бюджету. В нагороду за це регіон і отримав додатково для своїх потреб майже 29 мільйонів гривень, якими і вирішено розпорядитися передусім на користь найнезахищеніших мешканців. Чималу частину коштів спрямували також на завершення будівництва п’яти нових та ремонт багатьох інших шкіл у сільській місцевості. Залишилися кілька мільйонів ще й на культуру — на підтримку двох театрів, Будинку камерної та органної музики і музичного училища.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

АКТУАЛЬНО

Чиновник з віником и лопатою

Кіровоград готується святкувати 250-ту річницю від дня заснування обласного центру, яку відзначать 18 вересня

Щоб місто до ювілею, на який прибуде чимало поважних гостей, мало презентабельний вигляд, міська влада вирішила оголосити місячник благоустрою. А щоб добрі наміри не залишилися лише на папері, за кожною вулицею і провулком закріплено відповідальних держслужбовців з апарату міськвиконкому. Отож якщо чиновникам не вдасться налагодити ефективну роботу на ввірених ділянках, то їм самим доведеться братися за віники і лопати.

Олег БОНДАР.

У НОМЕР

Відлучили від труби

З кожним днем важчає «невід» УБОЗу Сумщини, що розкриває злочини у сфері нафтогазодобування. Розкрадачі «горючки» потрапили до нього біля села Бацмани Роменського району. У двох саморобних бензовозах, змонтованих на базі КраЗів, правоохоронці виявили майже 30 тонн нафтопродуктів. «Шукачі» чорного золота завантажувалися добром через отвір, «застопований» ними самочинно в нафтопроводі Анастасівка—Артюхівка.

За фактом порушено кримінальну справу. Правоохоронці встановлюють «хрещених батьків», які стоять за підпільним промислом.

Владислав ЖМУРКОВ.

Застряг між гаражами

В одному з мікрорайонів Ужгорода потрапив до своєрідної пастки десятирічний хлопчина. Проголюючись дахами гаражів, він і незчувся, як опинився у тісній щілині між ними.

Розпачливий плач почули дорослі. Одна з жінок, маючи при собі мобільник, зателефонувала на «01» і повідомила про цей випадок службу порятунку. Рятувальникам довелося розібрати частину даху, щоб визволити невірника. Операція тривала з півгодини. Окрім шоку, хлопчина відбився синцями та гулями. Отримані травми його життю не загрожують.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Приїхали заробити — загинули у вогні

Троє людей згоріли в побутовому вагончику на будмайданчику в місті Ірпіні (Київська область). Жителі Вінницької області працювали на будівництві Академії податкової міліції. Попередня причина пожежі — необережне поводження з вогнем у нетверезому стані. За фактом події ведеться слідство, повідомляють у пресслужбі МНС.

ФОТОФАКТ

Блакитне паливо прийшло в село Немовичі Сарненського району. У домівці пенсіонерки Аполлінарії Іванівни Жук голова правління БАТ «Рівнегаз» депутат Рівненської облради Петро Дубас (на фото в центрі) перевіряє, як подається газ.

Нинішнього року на Рівненщині буде прокладено близько 600 кілометрів нових газопроводів.

Фото Юрія САФІРА.

Книжки земляків — у кожную бібліотеку

У Житомирській обласній науковій бібліотеці відбулася церемонія передачі книгозбірням області книжок Віктора Башинського. Він уже вдруге бере участь у подібній акції: торік саме так до масового читача потрапила його збірка «Все починається з любові», до якої увійшла, зокрема, і поема про рідне село автора, дотла спалене фашистами, в якому загинули тоді батько та дід Віктора Антоновича.

Після першої збірки він видав ще дві книжки: «Самовіти» та «Ідемо в храм чарівний». 400 примірників книжок потраплять до шкільних, 600 — до сільських, міських, районних бібліотек.

Як зазначив заступник голови обласної ради Роман Петронговський, акція «Українську книжку — в кожную бібліотеку», яка проводить-

ся в області, спрямована, зокрема, на те, щоб читачі мали можливість ознайомитися з творчістю місцевих авторів. Так, до книгозбірень надійшло 400 примірників поетичної збірки Івана Сльоти — народного артиста України, керівника вокально-хореографічного ансамблю «Льонок».

Олексій КАВУН.

Дика вода «з’їдає» мільйони

Вижицькому району Чернівецької області надано 1 мільйон 100 тисяч гривень на реконструкцію дамб у Рівні, Берегометі, Слободі-Банилові, інших селах. Неконтрольоване втручання людей у природні процеси, як, наприклад, тотальні вирубки цінних порід дерев, призводить до екологічних катастроф. Значної шкоди природі та населенню гірських місцевостей завдає варварський видобуток гальки безпосередньо з русла гірських рік. Лише у Вижицькому районі протягом кількох останніх років повені та зсуви ґрунтів

завдали збитків народному господарству на суму близько семи мільйонів гривень. Дика вода, як називають повені горяни, розмила береги Черемошу та Серету, зруйнувала низку мостів і дамб та значну частину осель буковинців. З місцевого бюджету району на ліквідацію наслідків екологічного лиха виділено лише 10 відсотків від потрібної суми. Обласна влада дотаційної області, на жаль, також не може розв’язати проблему щодо винищення екосистеми Карпат та ліквідувати наслідки стихії.

Сергій СУЛИМА.

ФОТОФАКТ

У Миргороді після капітального ремонту, під час якого добудовано ще один поверх, відкрито готель «Миргород».

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

ПЕРСПЕКТИВА

сталь» Олександра Ликова, застосовують у Німеччині. Там великі підприємства забезпечують теплом цілі райони і міста. Металургійний комбінат іде на значні капітальні вкладення задля того, щоб за будь-яких колізій газопостачання два райони завжди були з гарячою водою. До початку нинішнього опалювального сезону система буде запущено.

Олександр ВОРОТИЛОВ.
Запорізька область.

ПРИГОДА

Справа знищених справ

Пожежа в приміщенні державної виконавчої служби в селищі міського типу Чемерівці на Хмельниччині днями знищила частину справ, що були у виконавчому провадженні. Ще встановлюють суму збитків, завданих вогнем, а винуватцями загорання попередньо вважають самих виконавців.

Віра ШПИЛЬОВА.

АЛЬТЕРНАТИВА

Мовна палітра

Ще шість навчальних закладів — два в Ренійському і чотири в Болградському районах — отримали статус шкіл з українською мовою викладання. За останні три роки кількість дітей, які навчаються в україномовних школах, зросла на Одещині з 54 до 75 відсотків від загалу. Нині в області налічується 952 школи, в 554 з них викладають державною мовою, у 223 — водночас українською і російською. У 118 школах викладання ведеться російською, у 9 — молдовською. В регіоні є ціла низка шкіл, де діють класи з молдовською, болгарською та румунською мовами навчання, а також тих, де окремі предмети викладають мовами національних меншин, — болгарською, польською, грецькою, молдовською, гагаузькою і на івриті.

Георгій ВОРОТНЮК.

ПАМ’ЯТЬ

Упорядкували цвинтар вояків УНА

Упродовж тижня група тернопільської молоді брала участь у впорядкуванні цвинтаря вояків Української народної армії, що на околиці польського міста Каліша. У 1922—1923 роках тут поховали понад 600 вояків-українців. Після другої світової війни цвинтар було майже повністю зруйновано. Лише із здобуттям Україною незалежності з ініціативи Об’єднання українців у Польщі почалася реконструкція цвинтаря. Молоді тернопільці пофарбували огорожу, зробили приблизний план цвинтаря, вшанували пам’ять дідів і прадідів. Як з’ясувалося під час зустрічі в мерії, у Каліші є ще два православні цвинтарі, які можуть зникнути. За законами Польщі, якщо упродовж 20 років похованнями ніхто не опікується, на цьому місці дозволено робити нові. Тому наступного року молоді люди з України знову прийдуть, щоб попрацювати тут.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ

ЩЕ ОДНА ВТРАТА

В Іраку загинув наш військовослужбовець

Командир взводу роти матеріального забезпечення 62-го окремого механізованого батальйону 6-ї окремої механізованої бригади ЗС України капітан Юрій Іванов загинув в Іраку. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», трагедія сталася в неділю внаслідок розриву радіокерованого фугасу неподалік від міста Ес-Сувейра. Від отриманих поранень Юрій Іванов помер на місці. За фактом його загибелі почато розслідування.

Президент України Леонід Кучма висловив співчуття рідним і близьким загиблого капітана і

нагородив його посмертно орденом «За мужність» першого ступеня. Як зазначає в указі Президента, Юрія Іванова нагороджено за мужність і героїзм, виявлені під час виконання службового обов'язку. Керівництво Міністерства оборони України і Генерального штабу Збройних сил України висловили співчуття рідним і близьким загиблого.

Також вчора в околицях Ес-Сувейра було обстріляно український військовий патруль. Поранено п'ятеро військовослужбовців, повідомляє НТВ.

Чавес залишиться президентом

Фото АП.

Близько шістдесяті відсотків учасників референдуму у Венесуелі (Південна Америка) висловилися за продовження повноважень президента країни Уго Чавеса. Такі дані місцевий Центрвиборчком надав після обробки 94,5 відсотка загальної кількості бюлетенів.

Нагадаємо, що президентський термін Чавеса минає в 2006 році, однак уже двічі опозиція намагалася змістити законного президента з посади — шляхом військового перевороту і страйку.

На знімку: президент Венесуели Уго Чавес бере участь у референдумі.

Леонід Телятников плаче не від болю — від сорому

Зателефонував лікар Лаунет. Колишній наш співвітчизник працює в онковідділенні клініки «Норд вест», що у Франкфурті-на-Майні. Сюди приїхав кілька років тому досвідченим анестезіологом. Попри раціональність тутешнього світу, він не скупиться на сердечність. Його пацієнтам часто вже мало допомагають ліки, тож вони над усе цінують співчуття лікаря Лаунета. «Приїжджай, — сказав він. — У нас незвичайний пацієнт: Леонід Телятников».

Торік йому встановили діагноз: рак щелепи. Вартість обстеження висока, але клініка взяла на себе частину коштів. Спонсором стала також пожежна частина Франкфурта. Хірурги зробили киянину дві складні операції. Тепер він приїхав на обстеження.

Леоніда Телятнікова доля милувала після опромінення вісімнадцять років тому. Але хвороба наздогнала, залишивши відмітини на обличчі. Втім, йому не до краси: хірурги вживили йому частину ребра замість ураженої щелепи. Здавалося б, здоров'я мало поліпшитися, але видно, що йому зле. Розпитую про життя. А ще — чому операцію довелось робити в Німеччині, а не в Києві.

«Коли б удома було можна, то хіба їхав би сюди? У Києві є онкоклініка, але там не роблять операцій на щелепі. Є також щелепно-лицьова клініка, але в ній не лікують хворих на рак. В обох закла-

дах працюють досвідчені фахівці, котрі й раді допомогти, та в них інший профіль. Тож операцію зробили німецькі хірурги».

Запитую у Леоніда Петровича, хто платив за лікування. «Всі тутешні витрати — на проживання, харчування, транспортування та інші — взяли на себе, спасибі їм, німецькі колеги-пожежники. 20 тисяч євро вісім місяців тому виділив Київський міський голова Олександр Омельченко. Але вони досі не надійшли до Німеччини, бо Міністерство охорони здоров'я України посилається на відсутність відповідних угод. Німецькі медики повірили на слово, що гроші буде переказано, зробили все, що могли. А гроші з України все не надходять...»

І раптом цей чоловік, котрий, кажуть, терпів навіть невимовний біль... заплакав. Намагаюся заспокоїти його, мовляв, не його це провина. І він дивує мене ще раз: «Я — лю-

дина, у мене є гідність, і мені ніяково дивитися лікарям в очі. Я ж нашу державу представляю. Мені соромно, що вона обманює людей, котрі, незважаючи на власні суворі бюрократичні правила, не чекали, поки надійдуть гроші, щоб мене лікувати».

До Телятнікова у лікарів особлива повага. Втім, як у всіх, хто у Франкфурті опікується ним. Для тутешніх пожежників він — герой, що жертвував власним життям, аби погасити пожежу. Вони, як можуть, намагаються полегшити йому долю. Торік опікувалися Леонідом Петровичем і його дружиною, котра впродовж понад двох місяців була поруч з ним. Цього разу пожежники знову взяли на себе витрати: облаштували кімнату, забезпечили автомобілем, прикріпили до Леоніда Петровича співробітника, що супроводжує до лікарів. Дізнавшись, що гість може вживати лише протерту їжу, придбали міксер. А щоб він не пропустив Олімпійські ігри — встановили в кімнаті телевізор. Та й лікаря Лаунета, який володіє російською, до Леоніда Петровича прикріпили на їхнє прохання. Вони хочуть, щоб Лео (так тут називають

АКТУАЛЬНО

У дельті Дунаю хочуть спорудити ще один канал

Румунська влада і далі протестує проти відновлення глибоководного каналу Дунай—Чорне море територією України. Після того, як на міжнародній конференції в Бухаресті та на двосторонніх україно-румунських консультаціях у Києві румунам не вдалося переконати український уряд припинити роботи, вони готові вдаватися до радикальніших заходів.

Так, румунський «Журналул Націонал» повідомив своїх читачів про те, що скільки всі дипломатичні та екологічні зусилля Румунії та європейського співтовариства переконати Україну припинити будівництво судноплавного каналу було знехтувано, Румунія розглядає сьогодні альтернативний варіант — побудувати новий канал територією Румунії. Цей канал пог-

линув би більшу частину вод кілійського гирла, в результаті чого український канал по гирлу Бистре буде непридатний для судноплавства через зниження рівня води. Відповідно до проекту довжина каналу становитиме приблизно 20 км, а глибина — 15 метрів, а потім, якщо українська сторона припинить будівництво свого каналу, його можна буде закрити.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Чеслав Мілош пішов у вічність

У своєму будинку в Кракові у віці дев'яноста трьох років помер великий польський поет, письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури Чеслав Мілош. Журналісти впливової польської «Газети Виборчої» пишуть: «Він прощався з нами вже багато років. Востаннє, у збірці віршів «Другий простір», він підсумував свою поетичну біографію. Мілош був Старим Поетом, таким старим, що здавалося — вічним і міфічним, як литовські долини, з яких він походив».

У його віршах — все двадцятье сторіччя. У сорокових роках — запекла боротьба з фашизмом, потім — від п'ятдесятих аж до кінця вісімдесятих — з комунізмом. Його творчість є символом непокори. Збірка «Уневільнена думка» стоїть в одному ряду з такими визначними антирадянськими творами, як «Архипелаг—ГУЛАГ» Олександра Солженіцина та «Рік 1984» Джорджа Оруела.

Для поляків Мілош став символом боротьби. У вісімдесяті його вірші читали на підпільних зібраннях та в костьолах. Однак для тисяч шанувальників у всьому світі Чеслав Мілош залишається передусім поетом, автором прекрасних перекладів, співцем найкращих людських почуттів.

Тетяна ПАСОВА.

Телятнікова) почувався у Франкфурті, можливо, навіть краще, ніж удома.

Франкфуртський пожежник Матіас Шмідт, котрий став Телятнікову і нянькою, і братом, на запитання, чому вони це роблять, відповів так: «Хлопці закрили собою біду. І немає значення, скільки років минуло з того дня — один чи п'ятнадцять. Вони здійснили подвиг. Нині багато з них хворіють, потребують допомоги. Ми хочемо їм допомогти, якщо вони вже в такій скруті. А також їхнім дітям. Упродовж останніх шістнадцяти років шоліта оздоровлюємо в Німеччині 60 дітей чорнобильських пожежників. А Лео — незвичайна людина для всього світу. Скільки часу б не минуло — ми пам'ятатимемо про те, що він зробив для людей...»

Запитую у Леоніда Петровича, чи думав він про смертельну небезпеку, яка чатувала на нього і його товаришів тоді, в ніч на 26 квітня 1986 року. «Ми думали про те, — каже він, — щоб погасити пожежу». «А могли не піти?» — «Як це? — перепитую він. — Це ж наша професія».

...Наступного дня зателефонувала лікареві Лаунету: «Що показало обстеження?» «Прогнози кепські, — сказав він. — Але будемо боротися. Телятнікову призначено хіміотерапію, інші процедури...»

Валентина ПИСАНЬКА. Франкфурт-на-Майні.

РОЗДУМИ ПРО...

Портфелі роздано

Президент Європейської комісії Жозе Баррозу достроково впорався з нелегким завданням розподілу посад серед членів своєї майбутньої команди й оголосив результати на тиждень раніше планованого терміну.

«Команда має великий досвід у європейських справах. Вона збалансована: люди прийшли з різних сфер політичної діяльності», — так охарактеризував свій колектив Баррозу.

Комісаром з питань зовнішніх відносин у новій Єврокомісії буде австрійка Беніта Ферреро-Вальднер. Нині вона є міністром закордонних справ своєї країни. Щоправда, пані Вальднер не куруватиме зовнішньополітичні питання протягом усього терміну повноважень наступної Єврокомісії. Річ у тім, що новою Конституцією ЄС передбачено посаду міністра закордонних справ союзу, який буде водночас віце-президентом Європейської комісії. Країни-члени вже узгодили кандидатуру — це добре відомий в Україні нинішній Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єр Солана. Проте до виконання своїх обов'язків Солана зможе стати лише після того, як завершиться процес ратифікації Конституції в усіх країнах-членах. Це може тривати кілька років. Та хоч би як там було, а з приходом до комісії Солани зовнішньою політикою займатиметься саме він. Утім, Жозе Баррозу у зв'язку з цим нагадав, що пані Вальднер відповідатиме і за здійснення Європейської політики сусідства — отож цілком очевидно, що після приходу Солани вона сконцентрується саме на ній, відповідно й відносинами з Україною займатиметься ще тісніше, ніж до того.

Найдискутованіше у зв'язку з презентацією Жозе Баррозу своєї нової команди питання — чи зумів він усе-таки задовольнити інтереси всіх держав, обмежити апетити найбільших, зберігти при цьому незалежність та рівний підхід і до старих, і до нових країн-членів? Схоже, зміг. Представники «великої трійки» ЄС — Німеччини, Франції та Італії — отримали посади віце-президентів, але аж ніяк не найпривабливіші портфелі. Вважається, що найбільше перепало німцю Гюнтеру Ферхойгену, нинішньому комісару з питань розширення: разом із віце-президентством у наступній комісії він куруватиме питання підприємств та індустрії. Француз Жак Барро відповідатиме за питання транспорту, а італієць Рокко Бутільйоне — за сферу юстиції, свободи і безпеки. Водночас дві дуже серйозні економічні посади Жозе Баррозу надав представникам малих країн: Чарлі МакГріві з Ірландії куруватиме питання внутрішнього ринку, а Нілі Кроес з Нідерландів — сферу конкуренції.

Не залишилися поза увагою і комісари з нових країн-членів. Естонець Сійм Каллас номінований на віце-президента Єврокомісії й відатиме адміністративними питаннями. Данута Хубнер з Польщі куруватиме регіональну політику, що вважається досить важливою посадою, литовці Даліі Грибаускайте довірено питання фінансового програмування та бюджету, а Інгріді Удре з Латвії — оподаткування та митного союзу. Втім, сам наступний Президент Єврокомісії категорично проти оцінювання посад в Єврокомісії на більш і менш важливі. «Комісари від нових членів мають портфелі такого само значення, як і комісари із 15 «старих» держав, — заявив Жозе Баррозу. — Всі комісари мають однакову владу. У нас не буде комісарів першого й другого класу».

Наприкінці вересня мають розпочатися слухання номінованих комісарів у Європейському парламенті. Парламентарії перевірять у такий спосіб компетентність кожного з них у сфері майбутньої діяльності, після чого мають затвердити всю Єврокомісію. Свою роботу вона розпочне 1 листопада.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

За візою — до Польського дому

З жовтня минулого року Польський дім, який діє в Житомирі, допоміг одержати дві з половиною тисячі віз для поїздок до Польщі. Послуга, що надається за погодженням із польською стороною, коштує 35 гривень. Це вигідніше, ніж витратити гроші й час на поїздки до консульства. Працівники Польського дому допомагають правильно заповнити документи. Двічі на тиждень вони відвозять їх до Києва й того самого дня привозять оформлені візи. Непорозумінь, як зазначив директор цього закладу Юрій Багінський, не виникало. А дітям, які їдуть на відпочинок до Польщі, учасникам війни, інвалідам, багатодітним сім'ям Польський дім допомагає безплатно. Загалом пільг уже надано на суму 14 тисяч гривень.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ФОТОФАКТ

У столиці Бангладеш відбулася велика антиурядова демонстрація. Демонстранти вимагали від уряду країни негайно піти у відставку.

Фото АП.

«Провести відселення...» На вулицю?

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Спочатку був наказ № 50 від 2 квітня 2004 року «Про проведення капітального ремонту будівлі — гуртожитку № 8», підписаний головою правління ВАТ «Одесьсьмаш» Григорієм Соломахою. У преамбулі документа обґрунтовувалася необхідність отого ремонту, а далі, після слова «НАКАЗУЮ» — вимога: «Начальнику ЖКО Гайванюку В. В. у строк до 15 квітня 2004 року провести відселення мешканців із гуртожитку № 8 та виконати необхідні роботи з відключення електроенергії, води і теплопостачання...».

Уздівши на дверях свого житла такий грізний документ, люди спочатку подумали, було, що то невдалий жарт, який на добу запізнився з популярної одеської Гуморини. Та вже через кілька днів кожен мешканець зокрема почав отримувати, за підписом того ж Г. Соломахи, офіційні листи, де після приємного слова «шановний» чи «шановна» йшлося про речі вже вкрай неприємні. Такі ось, приміром: «У зв'язку з припиненням трудових відносин з ВАТ «Одесьсьмаш» і ремонтом будівлі... просимо вас разом з усіма членами сім'ї у термін до 10 квітня 2004 року звільнити кімнату в гуртожитку...». А далі: якщо, мовляв, добровільно цього не зробите, то матеріали буде передано до суду для примусового виселення.

Чи варто говорити про те, що після отримання отих листів люди не спали ночами, обмізковуючи ситуацію гуртом і наодинці? Передусім, само собою, тривожило найголовніше: куди виселятися — на вулицю? У подружжя Сковпень он — восьмирічний син і шестирічна донька, по двоє малолітніх чи неповнолітніх дітей і у Сербіних, Хмель, Івасьової, у багатьох родинах — по одній дитині, загалом їх тут, дитсадкового і шкільного віку, — 33. То куди з ними? А у кого й немає діток — хіба легше? Жили-жили собі, багато хто десятиліттями, під оцим дахом, а тепер — «на кисень», у бомжі?

Та й що ото значить — «у зв'язку з припиненням трудових відносин»? По-перше, чи не всі мешканці гуртожитку по Миколаївській дорозі, 301-а є акціонерами ВАТ «Одесьсьмаш», а отже — начебто теж господарями і заводу, і його житлових споруд. По-друге, якщо хтось і не працює зараз у товаристві, то хіба зі своєї забаганки? Взяти хоча б Олену Антипову. В 1984 році, після закінчення вузу, її направили на «Одесьсьмаш» як молодого спеціаліста за державним розподілом, на постійну роботу. Рішенням профкому й адміністрації її поселили в кімнаті № 27 гуртожитку, в ній вона й мешкає вже два десятки років. Свого часу О. Антипову поставили на облік на позачергове отримання повноцінного житла як молодого фахівця. Невдовзі, щоправда, з виробництва вона пішла — на виборну посаду, ніби забронювавши, згідно з законодавством, собі повернення на завод. Та коли повернулася — там уже почалися скорочення, і її вказали на двері. Без роботи довго не сиділа, зараз працює в

одному з управлінь міськвиконкому. Й ось — несподіванка: хочуть виставити з кімнати, де мешкає вже разом з чоловіком.

Потрапили під скорочення штатів, пропрацювавши на «Одесьсьмаші» по 10-20 років, і інші нинішні мешканці гуртожитку. Дехто, щоправда, звільнявся й сам, оскільки через тривалу не виплату заробленого на заводі, часті відпустки «за свій рахунок» не міг звести кінці з кінцями, біднував. Проте всіх колись поселених в гуртожитку (спочатку він вважався «жіночим», потім став, по суті, готелем сімейного типу), тривалий час ніхто не тривожив, адміністрація вимагала єдиного — справно розраховуватися за житло та комунальні послуги. Багатьом навіть дозволила, враховуючи поповнення сімей, розширити житлову площу за рахунок приміщень загального користування чи вивільнених кімнат. А тепер — ідіть геть...

— Навіть коли підійти до справи з суто формальної точки зору, — каже та сама Олена Антипова, — то й тоді адміністрація «Одесьсьмашу» не може виставити нас на вулицю, навіть через суд, оскільки вона «проспала», у більшості випадків, термін позовної давності. Окрім того, чинне законодавство вимагає, в разі крайньої потреби виселення людей із житла, в тім числі з гуртожитків, надання їм іншого рівноцінного житла.

Останнє зрозуміло, схоже, й керівництву ВАТ. Бо спочатку, не дочекавшись від мешканців гуртожитку добровільного виселення, почало подавати позови до Суворовського районного суду м. Одеси щодо примусового виселення мешканців гуртожитку без надання їм іншого житла, тобто просто на вулицю, а тепер дещо змінило позицію. В «уточненнях» до попередніх позовів, що надходять з «Одесьсьмашу», до деяких осіб виявлено «милосердя». В «уточненні» щодо позову проти О. Антипової, приміром, сказано: «Виселити Антипову Олену Володимирівну з кімнати № 27 по Миколаївській дорозі, 301-а в кімнату № 127 гуртожитку для малосімейних по вулиці Затонського, 24 з видачею ордеру». Однак ні О. Антипова, ні її «друзі по нещастю», яким тепер на-

чебто пропонують переселятися «під дах» гуртожитків по вулицях Чорноморського козацтва, Отамана Головатого, Затонського, з того не радіють. Причин тому декілька. По-перше, гуртожитки ті в набагато гіршому стані, ніж їхній. По-друге, там зазвичай хтось уже мешкає. По-третє, вони належать не «Одесьсьмашу», а ВАТ «Червона Гвардія». Враховуючи ці обставини, група мешканців гуртожитку на Миколаївській дорозі письмово звернулася до начальника свого «рідного» ЖКО В. Гайванюка з вимогою видати їм копії рішень чи розпоряджень, списків переселенців з їхнього в інші будинки, оглядові ордерні документи про те, що пропонувані для переселення кімнати придатні для проживання, реально вільні і ніхто в них не приписаний-зареєстрований.

Відповідь на ці свої «каверзні» вимоги люди несподівано отримали з прокуратури Суворовського району. У листі-відповіді на скаргу мешканців гуртожитку сказано, зокрема, й таке: «Між ВАТ «Одесьсьмаш» і ВАТ «Червона Гвардія» існує усна домовленість про надання тимчасового (підкреслення наше.— Авт.) місця для проживання мешканцям гуртожитку № 8, яку планується оформити письмово». Документ, зазначимо, доволі свіжий, датований 29 липнем ц. р. А Г. Соломаха обіцяє якісь ордери на нові помешкання. «Чергова дурилка», — обурюються люди.

Вони хочуть мешкати там, де мешка-

ють зараз. І не розуміють, навіщо здався отой капітальний ремонт з відселенням. Їхній дев'ятиповерховий блочно-панельний будинок не такий уже й старий, заселили його в грудні 1978 року. В Одесі тисячі будинків куди старіші, їх стан ветхий чи й аварійний, а люди звідти не переселяють — нікуди. Так, гуртожиток № 8 дещо запущений: потребують заміни чи ремонту комунікації, дах, дещо інше. Все оте, однак, можна робити, вважають люди, й без переселення. Більше того, — за участі самих мешканців гуртожитку, які мріють про те, щоб перевести свій будинок у статус повноцінного житла, передати до комунальної власності місту, а згодом і приватизувати в ньому квартири, створити для обслуговування власний кондомініум. До речі, ще кілька років тому цього прагнуло, начебто, й правління ВАТ, є відповідні документи. Чому ж зараз круто змінилася позиція? Чому ніхто не гарантує повернення більш як 140 потенційних переселенців до будинку № 301-а? Чи не тому, висловлюють припущення люди, що на двох перших поверхах будинку вже функціонує готель, до якого поселяються ті, хто хоче «вмочити ноги» в Чорному морі? А до нього — якихось триста метрів. Тож, мабуть, вважають «виселенці», і надумало керівництво ВАТ збути споруду якомусь багатому дядечку, який влаштував би там зірковий готель, а потім спільно ділити прибутки...

Це, звичайно, припущення, але не безпідставне. Ось і вдарили люди на сполох. Пишуть не тільки до ЗМІ, а й до міських, регіональних, столичних владних і правоохоронних структур. Подають зустрічні позови до судів, оскаржують уже ухвалені ними рішення. Особливо обурюються позицією судді П. місцевого суду Суворовського району м. Одеси, який, як вважають автори звернення до редакції, заздалегідь, ще до судових засідань, беззастережно став на бік адміністрації «Одесьсьмашу», виявляє упереджене ставлення до людей, яких позбавляють даху над головою. Він, за їх словами, під надуманими приводами, ігноруючи фактичний стан справ, повертає мешканцям гуртожитку їх зустрічні позови, тим самим позбавляючи, по суті, людей можливості реалізувати свої права на судовий захист. Так сталося з позовами Валентини Долженко, Ірини Булах, родини Івасьових, тієї самої Олени Антипової. А Одеський обласний апеляційний суд не поспішає поправити місцевий, тим самим потураючи йому, вважають скривджені, у свавіллі... І все-таки люди, звертаючись до різних інстанцій, сподіваються, що їх почують і зрозуміють, захистять від наруги, не допустять, щоб верх узяли несправедливість і беззаконня. Невже марно?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Тисячі бахчисарайців і жителів навколишніх сіл збиратимуться під час днів пам'яті навколо нового скорботного Монумента полеглим. Поставили його на території Бахчисарайського ханського палацу біля меморіального комплексу захисникам Вітчизни над свіжою братською могилою — місцем урочистого перепоховання багатьох сотень розстріляних фашистами мирних жителів і полонених бійців та офіцерів.

До страшних знахідок часів війни додалася ще одна. У Південній балці під Бахчисараєм, яку місцеві жителі прозвали малим Бабиним ярмом, окупанти масово розстрілювали людей. Нині археологи за розпорядженням кримської влади проводять тут комплекс заходів.

Домоглася цього депутат райради Олександра Зайчук. Ще зі шкільної лави вона почала збирати спогади родичів загиблих, вважаючи, що всі ми в боргу пе-

РОЗСТРІЛЬНИЙ ЯР

ред пам'яттю досі по-людськи не похованих страдників війни. Цими думками поділилася з головою Верховної Ради Криму Борисом Дейчем, залишила йому зібрані за багато років матеріали і свої звернення в численні інстанції.

Почалися розкопки. На місці масових розстрілів спершу єврейського населення Бахчисарая і району, а потім груп військовополонених пошуковці експедиції фонду «Південь» знайшли тисячі людських кісток, особисті речі цивільних, «медальйони смерті» та відзнаки рядових бійців і офіцерів вищого командного складу. На думку археологів і

краєзнавців, під шаром цієї землі знаходяться останки ще кількох тисяч людей. Керівник експедиції Василь Рибка розповідає, що в навколишніх ярах лежать росіяни, українці, білоруси, євреї, кримські татари, греки, караїми... Неподалік — розстріляний циганський табір. Мирних жителів і солдатів приводили сюди цілими партіями, ставили на край урвища і розстрілювали. Розкопувати доводиться з допомогою саперів МНС групи розмінування Сергія Адамчука, бо серед осколків бомб і мін чимало вцілілих німецьких фугасів і різного калібру снарядів, які підривали на краю урвища, щоб

не закопувати сотні розстріляних. Ця братська могила жахлива не тільки викопаними людськими кістками і черепами, а й тим, що над прахом людей погналися мародери, кримінальні мисливці за золотими коронками і бойовими орденами.

Мартиролог імен похованих у братській могилі повнитися. Жителька села Дорожного Лілія Володіна розповіла про вбитого над урвищем батька. Надира Абдураманова і Садики Булатова з села Качкарель розстріляли в яру разом з їхніми численними родинами. Вчительку Шазіє із села Бієль убили разом з немовлям... Чимало нових фактів про

жертви війни приносить пошта, телефонні дзвінки, записані шкільними пошуковцями, спогади ветеранів. Багато людей запитують, чому цей засипаний тілами яр не відрили відразу після визволення Криму, щоб гідно поховати загиблих? Відповідати на це важко. А таких безіменних братських могил на кримській землі багато. Є тут і своя кримська Хатинь — цілковито стерте з лиця землі древнє грецьке село Лакі, всіх жителів якого спалили окупанти навесні 1942 року за допомогою партизанам. За це само лише за одну добу наступної осені гітлерівці вшент спалили 154(!) навколишніх села. Ніхто досі достеменно не знає, скільки полеглих залишилося навічно в тутешніх балках і яругах, скільки людських кісток ще чекають на шанобливе перепоховання.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

НА «ПОЖМАШИНІ» намагаються в'їхати назад у майбутнє

Аби нейтралізувати вибухонебезпечну ситуацію на відомому за часів Союзу машинобудівному заводі, орендне підприємство вирішено повернути в державну власність

На майдані...

Біля стін Палацу машинобудівників селища Ладан Чернігівської області із самого ранку пристрасті вирували неабиякі. Людей, не лише працівників орендного заводу «Пожмашина», а й пенсіонерів, просто місцевих жителів, об'єднаних поривом відстояти рідне підприємство, назбиралося до чотирьохсот осіб. Принаймні розмов тільки й було, що про остаточне і безповоротне закриття заводу, з вивезенням з його території устаткування, яке залишилося. «Ось-ось виріжуть і продадуть на металобрухт!» — біля входу виносив на суд громадськості свою експертну оцінку реорганізаційних змін на підприємстві якийсь усезнаючий чоловік. Хоча сам привід, що зібрав таку численну аудиторію, передвіщав цілком мирний захід. На місці, де, треба думати, звичай висить назва привезеного для демонстрації фільму, була інформація про актуальну, як виявилось, для селища подію — зустріч трудового колективу заводу з першим заступником міністра з надзвичайних ситуацій Володимиром Романовим. Аншлаґ (не такий уже й маленький зал Палацу машинобудівників так і не зміг умістити всіх бажаючих) визначала тема зборів: говорили про долю підприємства і про можливість розширення на ньому держзамовлення. Уперше за часів незалежності державний бюджет передбачив 30 мільйонів гривень на відновлення парку машин для вогнеборців. Незважаючи на протокольний анонс, що передбачав, на перший погляд, спокійний і навіть нудний розвиток сюжету, «кіно» вийшло драматичним, захопливим і проблемним...

Тимчасове стає постійним?

...Для характеристики нинішньої ситуації на «Пожмашині» (як, утім, і в українському машинобудіванні загалом) найбільше підходить слово «криза». У не такі далекі, найкращі для заводу, часи тут випускали 300 пожежних машин на місяць, працювали і справно одержували зарплату майже чотири тисячі осіб. Техніка йшла на озброєння вітчизняних пожежників — були держзамовлення, відповідне бюджетне фінансування. Крім того, машини продавали в 29 країн світу. Виробничі успіхи залишилися в ностальгічному минулому. Для того, щоб переконатися, що підприємство, а разом з ним і Ладан (адже для селища завод, без перебільшення, — годувальник) дишають на ладан, досить пройтися непрацюючими цехами і відвідати склад готової продукції. На останньому екскурсоводом для журналістів став охоронець Іван Квас. На заводі він з 1969-го. Раніше працював на складанні машин. Тепер від цеху тимчасово, за контрактом, поки на підприємстві немає роботи, перевели сторожем. Це тимчасово,

щоправда, розтяглося вже на три роки. Але Іван Іванович вважає, що йому пошастило: «Більшість узагалі скоротили, добре, якщо тисяча працівників залишилася. Хоча навіть з них багато хто тільки числяться. Білоруси недавно замовлення на техніку розмістили — викликали, попрацювали. Потім — знову дома сидять. Тільки замовлень таких дедалі менше».

За його словами, коли були великі обсяги, фронт робіт, за який відповідає в цеху Іван Квас, забезпечували двадцять чоловік. Потім бригада зменшилася до шести. Далі — п'ять, чотири, три. Тепер два: «Вийдеш з напарником, п'ятдесят гривень на місяць одержиш — і що? А за часів Союзу і план був, і після роботи залишалися: «Давай, давай...».

На самому складі, тьмяно відсвічуючи давно нанесеною фарбою, просто неба іржавіють близько тридцяти пожежних машин. Чимало з них зроблено ще в 1998-му, а нинішнього року випуску — жодної. При цьому, просуючи без діла, випущена,

зачитували невеселі цифри й окреслювали шляхи виходу із ситуації, що склалася, раз у раз доводилося вгамовувати особливо гарячих промовців із залу, що кидали з місця репліки вбік президії, закликати їх керуватися не емоціями, а ринковими категоріями. Часто розмова просто не клеїлася. І спочатку, не раз ошукані за роки незалежності як державою, так і різного роду пройдисвітами, працівники підприємства навіть блаґі спроби «розрулити» становище зустрічали як чергову спробу обдурювання. Тут уже МММ ти чи МНС — не важливо. А на економічно залізний аргумент про те, що орендований ними завод «заробив» боргів державі на 52 мільйони гривень, було висунуто не менш залізний: «Усе це відносно, внески наші вкрали — хто відповідає? Завод у держави за ці роки не взяв ані копійки».

Напевно, серед тих, що зібралися цього дня у залі, не було жодного, хто б заперечив: у таких плачевних виробничих «успіхах» значною мірою винні зовнішні

вом підприємстві почали накопичуватися борги у зарплаті, і тільки в нинішньому через заборгованості було припинено подачу в помешкання газу та гарячої води. Довго ж ти борсався, курилка!

МНС завжди, де SOS

Не пов'язуватимемо описувані події з президентськи-

шати замовлення на збанкрутілому заводі? Не приведи Господи, прибудуть судові виконавці опечатувати майно підприємства і заморозять рахунки. Соломонове рішення було знайдено. На місці Прилуцького орендного заводу «Пожмашина» вирішено створити

ти коштів для його роботи. Спорткомплекс практично не діє — немає грошей, щоб зайняти дітей. Натомість у нас густо ростуть бари, де наші діти (не може спокійно говорити...) витрачають останні копійки, постійно п'ють, бешкетують...

Що трапилося в нашій незалежній державі, якщо ми не можемо спокійно працювати? Батьки ідуть за кордон, діти залишаються без догляду. Якби ви прийшли до школи — скільки учнів сидять голодні? Недоїдають, недопивають. Вони не впевнені в завтрашньому дні. Мешканці Ладана побудували будинки, мають прекрасні квартири. Тепер нам не дають води. Мені незрозуміло... Приїхали дорогі шановні люди зі столиці вирішувати наше питання. Що в нас, своїх немає, щоб вирішили?!

Не всі будуть працювати — а решту куди? Я хочу, щоб завод, який по гвинтику збирали наші предки, працював, як колись. Усі нехай залишаються на своїх місцях. А держава нехай зазирне до нас у віконечко, поцікавиться, чим підсобити. Приїжджав до нас Кучма. Ми такі вискочили всі радісні. Думаємо, усе, питання вирішено. Леонід Данилович пообіцяв, що завод працюватиме у три зміни, що будуть зарплати... Ми такі окрилені!.. Багато хто навіть поверталися з Москви, інших міст, де працювали, і влаштовувалися назад. Повірили: завод оживе. І що? Працює? Де зарплати? Води навіть немає. А на підприємстві, якщо дві людини: чоловік-дружина, і зарплату не дають? Що робити?

ми виборами, що насувають (хоча ясно: напередодні народного волевиявлення соціальний вибух в окремо взятому населеному пункті не потрібен). Напевно, це збіг обставин. Та й слава Богу! План виведення заводу з кризи, озвучений з трибуни від імені представників міністерства та Фонду держмайна, наочно проілюстрував, як держава може, якщо вкрай потрібно, сама себе перехитрити. Схема має такий вигляд. У міністерства є 30 мільйонів гривень, передбачених держбюджетом на відновлення пожежної техніки. Розмі-

нове державне підприємство без правонаступництва — вже «Пожспецмашина». За останнім залишається кадрити устаткування, що Міністерство з надзвичайних ситуацій уже прийняло на баланс. А судові виконавці, прибувши на старий завод, не знайдуть там навіть іржавого гвинтика — самі лише борги. Але працівникам новоутворення навряд чи варто очікувати відкоту до світлого минулого. Перший заступник міністра Володимир Романов запевнив, що оновлене підприємство не орієнтуватиметься винятково на держа-

мовлення — невідомо, чи передбачить таке держбюджет наступного року. Навпаки, завод очікує розширення номенклатури продукції, що випускається: насамперед тут збираються налагодити виготовлення спеціальної техніки (звідси частка «спец» у назві підприємства), укомплектованої підйомниками, різакми, домкратами та іншою «амуніцією», необхідною для проведення рятувальних робіт як на дорогах, так і на промислових об'єктах. Заводчанам доведеться попрацювати і над якістю: ні багато ні мало, є намір з часом реалізовувати машини, що випускаються, на зовнішньому ринку. Поки що це деякі азіатські країни СНД. МНС збирається намацати шляхи міжнародної кооперації. Мовляв, попередню згоду вже дали білоруси, французи, поляки. Одне слово, планів громаддя. Із реальних надбань головне, що одержить виробництво внаслідок усіх цих пертурбацій, — ті самі тридцять мільйонів гривень. Замовлення під усі кошти, як запевняє Володимир Романов, за винятком тієї продукції, котру завод явно не зможе освоїти, буде розміщено на оновленому підприємстві.

Натомість колективу доведеться пережити кадрову оптимізацію: атестаційна комісія визначиться з кількістю працюючих. Хоча відразу пан Романов пообіцяв, що фахівців «зі сторони» завозити не стануть, працюватимуть винятково мешканці селища. Жорстоко, але соціальні об'єкти на балансі підприємства справжнім ринковим відносинам лише перешкода. Представник МНС висловився стосовно інфраструктури: «З'явиться прибутток — утримуватимете палац, стадіон, будуватимете житло. А коли збитки, і ви за рахунок цього хочете утримувати інфраструктуру — так не буває». А новий тимчасово виконуючий обов'язки директора «Пожспецмашини» поінформував, що житло готується до передання селищній раді.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімках: головний будинок підприємства незабаром прикрасить нова вивіска; на складі готової продукції, тьмяно відсвічуючи давно нанесеною фарбою, просто неба іржавіють близько тридцяти пожежних машин; палац машинобудівників нагадував розтривожений вулик.

Фото автора.

Р. С. Американське суспільство далеке від досконалості. Проте їхніх фордів-мільйонерів можна поважати вже за те, що вони багатіли наприкінці позаминулого — початку минулого сторіччя, творячи: будуючи залізничі, автомобілі, підвищуючи продуктивність праці, знижуючи собівартість продукції. Чимало наших елітних бізнесменів «підняли» мільйони на «прихватуванні» заводів і фабрик — створених народом цінностей. До чого це я? Навіть після того, як орендне підприємство стане державним, місце для сумнівів залишається. Ніхто не гарантує, що згодом воно не виявиться чиймсь. Адже у списках об'єктів, заборонених до приватизації, цього об'єкта немає. А охочі приборати до рук «безхазайний» завод знайдуться швидко. А там, дивись (чого в нашій країні не буває?), його, як неприбутковий і безперспективний, справді відправлять на металобрухт, що і відбулося із сотнями вітчизняних підприємств. Дай Боже, помилитися. Хочеться вірити, що люди в погонах з великими зірками справді прийшли, щоб захистити, загасити пожежу на заводі, а не розпалити її з новою силою. Газета стежить за тим, як розвиватимуться події на підприємстві.

«Починаємо відчувати комунізм...»

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Ущорічному рейтингу популярності та якості «Дніпрівська перлина», що проводиться серед місцевих підприємств у Новій Каховці, ось уже тричі поспіль ЗАТ «Завод крупних електричних машин» здобуває перемогу в номінації «Кращий роботодавець». За неповних чотири роки чисельність колективу зросла втричі. Це додає впевненості людям і промовисто свідчить: велетні промисловості починають відроджуватися. Разом із заводом «Південелектромаш», підрозділом якого до виділення в окреме виробництво був ЗКЕМ, підприємство забезпечує роботою 3 тисячі новокаховців. За кількістю офіційно зареєстрованих робочих місць це становить 12 відсотків. Тоді як більшість підприємств припинили своє існування, завод є прикладом того, як в жорстких економічних умовах забезпечити собі право на життя.

Завод для комсомольців

Електромашинобудівний гігант на півдні держави зводився разом з молодим містом Нова Каховка, що виростало в п'ятдесяти роках на мальовничому березі Дніпра, поруч з Каховською ГЕС.

Унікальний завод з виробництва електродвигунів, найбільший на території тодішнього Союзу, дав роботу 10 тисячам ентузіастів, що з'їхалися на ударну комсомольську будову. Разом із членами родин це становило половину населення міста. Продукція електромашинобудівників постачалась до 84 країн світу. Окремі її зразки не мали аналогів і виготовлялися буквально поштучно, в одиничному варіанті!

Перебудовні часи розставили у вітчизняній економіці свої акценти. Розлад зв'язків з партнерами та суміжниками, втрата ринку збуту, інші негаразди на доволі тривалий час змусили підприємство зупинитися.

Зневіра та відчай змушували людей залишати цехи. Інженери й конструктори, так і не отримавши заробленої платні, йшли торгувати на базар, молодші й відчайдушні залишали місто, зведене батьків-

ськими руками, у пошуках роботи. Цей період люди охрестили як «час МММ» — за першою літерою прізвищ керівників, що мінялися, так і не зробивши чогось путнього для колективу.

Допомогли... поламані двигуни

Перший, мов казковий птах фенікс, що відродився з попелу, став спинатися на ноги цех крупних електричних машин. Його керівник Борис Четвериков, який чотири десятиліття тому переступив заводську прохідну та так і залишився тут, не міг далі дивитися на непривабливу картину занепаду і сам особисто поїхав колишнім Союзом.

— По тих місцях, куди поставляли раніше наші двигуни і де вони ще працювали, — розповідає Борис Іванович, який нині є директором ЗКЕМ. — І почав переконувати, домовлятися з керівниками, щоб наші ж двигуни здавали нам на ремонт. На цьому й протрималися цілий рік, потроху стягуючись на виробництво нової продукції...

Нині портфель замовлень забитий до кінця нинішнього і частину наступного року. Підприємство, за чотири роки

збільшивши кількість робочих місць з 212 до 600, перейшло на двозміну роботу з одним вихідним (хоча останню обставину адміністрація відносить до «мінусів»). Продукцію відвантажують до країн близько-го та далекого зарубіжжя.

На складальній дільниці довелося бачити величезну машину — двигун, що поїде невдовзі в узбецьке місто Навої, де на спеціальному млині дробитиме руду, з якої добуватимуть золото. Усі вузли для нього виготовлено на місці — заводчани купують лише метал та дошки для обшивки. Асортимент крупних електричних машин налічує 308 видів синхронних та 251 — асинхронних двигунів, щомісячні обсяги виробництва становлять 5 млн. гривень. Усе це дало результат: завод крупних електричних машин, ставши самостійним, зміг допомогти і своєму «батьківському» підприємству, виступивши інвестором «головного» заводу.

«Готовий відмовитися від зарплати»

У 2002-му на заводі сталася знаменна подія: вперше за багато років люди отримали зарплату живими грошми. Нині тут проблему погашення заборгованості, створеної попередніми керівниками, вважають однією з найнагальніших.

Утім, таку думку керівництва поділяють не всі. Начальник цеху інженер Олександр Богомол стверджує, що готовий відмовитися від своїх двох тисяч гривень і простити їх заводу, аби лиш була робота.

— Бо згадую, — каже Олександр Володимирович, у якого вже й син працює на заводі, — як разом із бомжами рився на звалищі в пошуках металобрухту. А тоді із завмиранням подиху очікував, скільки ж копійок, 21 чи 23 за кіло, запла-тить мені молодик-приймаль-

ник, котрий ціну призначає від того, як ти йому сподобається, а рівень інтелекту має такий, що Мексика, вважає, це не назва держави, а «мотоцикол»...

Танцюють і співають і вітер запрягають

Завдяки інвесторам нині на «Південелектромаші» модернізовано застарілі та реорганізовані збиткові виробничі дільниці. На підприємстві діє відділення науково-дослідного інституту вибухобезпечного електроустаткування, котре працює над розробками у вугледобувній галузі. Спільно з ученими заводські конструктори розробили зразки вибухобезпечних електродвигунів для транспортної галузі. Вперше в Україні в рамках державної програми в Новій Каховці розпочато випуск асинхронного генератора для вітросилових установок відповідно до спільного україно-американського проекту.

— Разом з тим у жорстких умовах завойовуємо ринок, на якому доводиться «штвхатися» з російськими конкурентами у Ярославлі та Владимирі, — зазначає Генеральний директор Микола Іванов. — Нині ми увійшли в атомну галузь: постачатимемо невдовзі двигуни для Хмельницької АЕС.

— Особливу увагу на підприємстві приділяють якості продукції, бо це необхідна умова конкурентоспроможності на зовнішньому та внутрішньому ринках, — підкреслює представник інвестора «Південелектромашу» Валерій Колечков, котрий розпочинав трудову біографію на заводі. — Система перевірки якості охоплює виробництво на всіх рівнях — від сировини, що надходить, до умов пакування та відвантаження готової продукції. Кожен виріб випробовують у лабораторіях на гідроакустичні, кліматичні, елек-

Фото Віктора ВАСИЛЬОВА.

тромагнітні та вибухобезпечні властивості.

Заводську продукцію відзначено міжнародними знаками «Діамантова зірка якості», «Арка Європи», «Краща торгова марка». Підприємство отримало сертифікат на відповідність системи контролю якості вимогам міжнародних стандартів.

Не забувають тут і про людей. Як і колись, завод має власну соціальну базу: поліклініку, стадіон, водноспортивну станцію. Тут діють самодіяльний театр «Шанс», кілька танцювальних колективів, народний хор. На дошці біля прохідної побачила оголошення про видачу путівок на оздоровлення дітей та дорослих у пансіонатах «Енергія» та «Орлятко», що на Азовському морі. «Починаємо відчувати комунізм, який колись будували», — жартують люди.

У заводчан з'явилася впевненість у завтрашньому дні, вони схвально оцінюють реформи, що їх здійснює уряд країни під керівництвом Віктора Януковича, як запоруку стабільності в державі.

Хліб промисловості — на сучасних «дріжджах»

Хоч як це дивно, але піднесенню електромашинобудівного велетня сприяв саме

його занепад. Пошук численних варіантів відповіді на запитання, як кредиторам повернути кошти, а робітникам зароблені гроші, вивів на ефективного інвестора, що повірив у потенціал унікального підприємства, спроможного «випікати» хліб для промисловості — виготовляти висококласні електродвигуни. Жодній галузі не обійтися без них: новокаховські вироби здатні працювати на зрошувальних системах, потужних млинах, вентиляційних установках, металургійних та сталеплавильних заводах, у шахтах. До речі, поставки для вугледобувної галузі спеціальних вибухобезпечних двигунів останнім часом зросли в чотири рази.

— Загалом за два з лишком роки санації підприємства, — додає Валерій Колечков, — обсяги виробництва зросли майже у 100 разів: з 68 тисяч гривень до 6,3 мільйона. А заборгованість у зарплаті скоротилася на 1,8 млн. гривень. Це стало можливим завдяки ефективній політиці поєднання досвіду минулого й молодості сучасного, коли все накопичене майже за півстоліття змогли поставити на новітні рейки, вловивши й урахувавши вимоги сьогодення.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.
На знімку: директор ЗКЕМ Борис Четвериков.

— Для розширення перлітового виробництва потрібно на державному рівні вирішувати такі нагальні питання, як зменшення вартості залізничних перевезень, щоб перлітовий пісок не перетворювався на золотий, коли його транспортують за сотні, а то й тисячі кілометрів, скажімо, до Харкова, Москви і навіть на Урал. А по-друге, забезпечити обов'язковість належної теплоізоляції споруджуваних об'єктів, до речі, такі вимоги є неодмінними у багатьох європейських країнах, — каже заступник голови корпорації «Укрбудматеріали» Любомир Гончарук.

Місцева влада також зацікавлена в розвитку кар'єру. Голова Берегівської районної держадміністрації Андрій Бігарі називає це підприємство одним із трьох кращих, що забезпечують значні надходження до державного і місцевого бюджетів. Крім того, керівництво кар'єру щороку всіляко допомагає в утриманні районної лікарні, школи-інтернату, газифікації сіл, а також підтримує сільських аматорів і футбольну команду. Тож місцева, по суті, унікальна сировина є справді доленосною і у дбайливих руках перетворюється на окрасу рідного краю.

Ніна ВАСИЛЬОК.

На знімку: родовище перлітових пісків Фогош; Йосип Черешня: продукція кар'єру постачається з Берегова аж на Урал.

ПРОБЛЕМА

Бал знову правитимуть трейдери?

Мій колега цими днями ходить сам не свій. Виростив на кількох сотках золото-пшеницю, а зібрати дощі не дають — чорніє... Журналістський хліб нині не дуже годує, тому й сіють мої колеги хліб, вирощують цукрові буряки, картоплю, тримають кролів, птицю. Як самі жартують, для підтримки штанів, себто — сімейного бюджету. І все ж для них таке захоплення — любовистство.

А що робити селянам, які виростили прекрасний урожай, але через негоду значну частину його буде втрачено? Знайомий керівник сільгоспідприємства подарував мені колосок, у якому налічила 70 зернин, що для західного регіону ледве не рекорд. Але пшениця вже осипається, пропадає. Радів, що стихія, яка промчала на початку липня над Тернопільщиною, обминула його поля. Та безперервні дощі зробили свою чорну справу. Багато селян взяли кредити під майбутній урожай, а чим тепер розраховуватися?

Невизначеною залишається цінова політика. Щоправда, держава задекларувала пристойні для селянина ціни, але в області вона замовила всього 49 тисяч тонн зерна. Ще 10 тисяч тонн обіцяє взяти ДАК «Хліб України». Плюс регіональне замовлення. Але в загальному обсязі очікуваного врожаю (з поправкою на стихію та негоду в області все-таки планують зібрати понад 800 тисяч тонн зернових) ця частка незначна. Отож, як і кожного року, бал на зерновому ринку правитимуть трейдери. На Тернопільщині вже з'явилися машини з південною пшеницею ціною 450 гривень за тону — так би мовити, пробні кулі на ігровому полі. А собівартість хліба у багатьох господарствах вища. Поки що селяни вибікують. Але чи довго протримаються?

Жнива цього року затягуються. В області зібрано лише третину зернових. Середня врожайність — понад 30 центнерів з гектара. Гарна пшениця вдалася у південних районах області: Чортківському, Гусятинському, Заліщицькому. Хоча врожайність залежить передусім від господаря. Скажімо, у сільгоспідприємстві «Іванівське», що в Теревовлянському районі, пшениця видала більш як 80 центнерів з гектара. Господарство, яке понад тридцять років очолює мудрий хлібороб Антон Білик, завжди на коні. Але загалом жнива важкі. Не тільки через негоду. Техніка вкрай зношена. Старенькі «Ниви» становлять 80 відсотків комбайнового парку області.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Берег комфортного перліту

Берегівський перлітовий кар'єр на Закарпатті — єдиний в Україні й лише один із трьох, котрі нині експлуатують у країнах СНД

Його запаси в родовищі Фогош, розвідані ще в середині 1960-х років, становлять майже 40 мільйонів кубометрів. Не меншими є поклади в сусідній Ардовській горі.

Переваги перліту як природного ефективного енергозбережного будівельного матеріалу вже на той час було високо оцінено в колишньому Радянському Союзі. З розвитком будівництва попит на перліт і вироби з нього швидко зростає. Тому корпорація «Укрбудматеріали», до якої входить ЗАТ «Берегівський кар'єр», усебічно спри-

яє розширенню діяльності підприємства на партнерських засадах. Найближчим часом згідно з бізнес-планом на кар'єрі перероблятимуть 70—80 тисяч кубометрів перліту. Досягти цього допомагає компанія «Інтелгруп», яка є офіційним дилером і вже інвестувала в його розвиток майже 150 тисяч гривень. Завдяки її дієвій маркетинговій політиці продукцію Берегівського кар'єру нині успішно продають у багатьох регіонах України, а також у Росії та Білорусі.

А от колектив підприємства зосереджує

свої зусилля на стабільній і високоякісній переробці сировини.

— Головна наша продукція — подрібнений перлітовий пісок трьох фракцій. Найдрібнішу застосовують переважно у виробництві керамічної плитки, а більші фракції після спучування, тобто збільшення їх за високих температур майже у 20 разів, ідуть на виготовлення легких перлітобетонних плит і конструкцій для будь-яких будівельних потреб, — розповідає голова правління ЗАТ «Берегівський кар'єр» Йосип Черешня.

ДІАЛОГ

Кому загрожує короткозорість

Моєму сину нещодавно виповнився рік. Коли я вмикаю вночі світло, він починає плакати і доводиться вмикати світильник. Але чула, що лікарі рекомендують залишати дитину в темряві. Чому?

Оксана НЕЧИПОРУК.

Сімферополь.

Відповідає лікар-окуліст Любоп КОСТЮЧЕНКО:

Провівши численні дослідження, фахівці помітили, що третина дітей, які сплять при світлі до другого року життя, страждає короткозорістю. Адже саме в цей час формується зір. І лише одна дитина з десяти, що сплять у цей період життя в темряві, стає короткозорою.

Багато хто з мам жаліє своїх чад, залишаючи світло на всю ніч. І тим самим завдають шкоди. Якщо малюк боїться темряви, зачекайте, поки він засне, а потім натискайте на вимикач.

Чим небезпечні дрібні травми

Мій чоловік працює на виробництві, й дрібні травми для нього — звична справа. В ліктем ударився, то молотком «погладить» палець. Що треба робити насамперед у таких випадках?

Олена ОНИШКІНА.

Хмельницький.

Анастасія ЗЛАНОВА, травматолог:

— Якщо ви обпеклися чи забили руку, передусім треба зняти каблучки. Річ у тому, що набряк тканин, розвиваючись, може призвести до порушення кровообігу. А як наслідок — до гангрені.

Якщо ви вдарили по пальцю чимось важким чи прищемили його дверима, то незабаром під нігтем з'явиться почорніння (це — кров, що скопичилася). Біль може тривати кілька годин, а почорніння —

кілька місяців...

Щоб прискорити процес загоєння, візьміть канцелярську скріпку, нагрійте кінчик до червоного кольору і пропаліть нігтеву пластину в центрі чорної плями. Через отвір бризне кров, і біль мине. Потім обов'язково накладіть антисептичну пов'язку, щоб не почалося зараження. Процедура не з приємних, зате дуже ефективна.

Коли повинні прибирати у метро?

Часто, поспішаючи на роботу, я стикаюся із прибиральницями у метрополітені. Спритні бабусі зі словами «відступись» ідуть на тебе з ганчіркою та шваброю. Розумію, що вони мають слідкувати за чистотою, але, мабуть, є якийсь певний час, щоб не заважати пасажирам. Чи я не зовсім права?

Світлана СТЕПАНЕНКО.

Київ.

Відповідає головний інженер служби руху Київського метрополітену Павло МАЛЮК:

— Прибирання станцій метрополітену здійснюється згідно з технологічними графіками, які розробляють окремо для

денної та нічної зміни відповідно до санітарних правил для пасажирських приміщень метрополітену.

Для забезпечення належного санітарного стану на станціях метрополітену прибирання на них проводять постійно і цілодобово. Для комфортнішого перебування пасажирів на території метрополітену вологе прибирання платформ і касових залів здійснюють у міжпіковий інтервал.

Їжа з мікрохвильової печі

На день народження мені подарували мікрохвильову піч. Готувати в ній зручно і швидко, але не впевнена, що їжа після обробки мікрохвилями не шкідлива для здоров'я.

Лариса ГРАБОВСЬКА. Запоріжжя.

Відповідає доктор медичних наук, професор Інституту гігієни та медичної екології Академії медичних наук України імені О. Марзєєва Володимир АКИМЕНКО:

Для приготування їжі люди здавна використо-

ували теплову енергію діапазону інфрачервоного випромінювання. В мікрохвильовій печі також задіяно електромагнітну енергію, тільки з іншим діапазоном випромінювання і з іншою довжиною хвилі. Тому немає жодних підстав думати, що з їжею, приготованою у мікрохвильовій печі, відбуваються якісь істотні зміни. Навіть навпаки — вітамінів у їжі залишається більше, ніж після звичайної термічної обробки.

Також переваги страв із мікрохвильової печі, порівняно з тими, котрі готуються на відкритому полум'ї, на вугіллі або в газових духовках, у тому, що вони не накопичують у собі канцерогенні речовини, які спричиняють онкологічні захворювання.

Чи не шкідливий улітку солярій?

Хочу піти до солярію (до відпустки ще далеко), але не знаю, як потім промені сонця можуть відбитися на штучно засмаглій шкірі. Чи не шкідливо це?

Світлана ФІЛОНЕНКО.

Кіровоград.

Відповідає лікар-терапевт Олена ЗАБЛУДНА:

— Звичайно, якщо є можливість, краще було б спочатку загоріти природним шляхом. А ось солярієм скористатися після відпустки, для зміцнення засмаги. У помірній кількості штучне сонце завжди корисне для здоров'я. Воно допомагає переборювати застуди, стимулює вироблення вітамінів, активізує кровообіг, лікує вугревий сип. Але головне — не перестаратися. До солярію можна навідуватися не частіше трьох разів на тиждень, по 10—15 хвилин. І це за умови, якщо у вас немає мастопатії, діабету чи гіпертонії.

Чоловік замість жінки

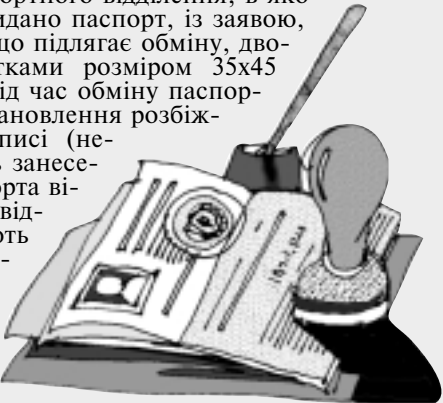
Три роки тому я отримала паспорт. Але нещодавно побачила, що на сторінці, де вказано стать, у мене записано «чоловіча». Чи доцільно мені замінювати паспорт на новий і за чий кошт це робитимуть?

Марія ЧЕРНИШ.

Дніпропетровськ.

Щоб уникнути зайвих проблем і непорозумінь, вам краще все-таки обміняти паспорт з помилками на новий. Для цього потрібно звернутися до паспортного відділення, в якому раніше видано паспорт, із заявою, паспортом, що підлягає обміну, двома фотокартками розміром 35x45 мм. Також під час обміну паспортів у разі встановлення розбіжностей у записі (невідповідність занесених до паспорта відомостей і відміток) подають свідоцтва органів реєстрації актів цивільного стану чи інші документи, які підтверджують ці обставини. У заяві ви можете зазначити, що причиною обміну паспорта є виявлена помилка паспортного відділення. У зв'язку із цим суму державного мита (0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян (3,4 грн.) буде стягнуто з органу, з вини якого допущено помилку.

Юлія ХОМЕНКО.

Перша допомога в разі отруєння грибами

Дуже люблю ходити до лісу й збирати гриби. На жаль, чула, що нині їстівні гриби вбирають у себе алкалоїди та токсини й можуть бути отруйними. Розкажіть, що робити, коли після смачної вечері у шлунку відчувається дискомфорт?

Марина КНЯЗЄВА.

Вінниця.

Відповідає головний спеціаліст відділу головного управління з питань надзвичайних ситуацій Дніпропетровської обласної адміністрації Микола ОВЧАРЕНКО:

— На жаль, навіть білі гриби і підберезники мають своїх двійників. Найчастіше до отруєнь призводить неправильне приготування «умовно їстівних грибів» та вживання старих або зіпсованих їстівних грибів.

Якщо до столу потрапили неясні гриби, то первинні ознаки отруєння (нудота, блювота, біль у животі, пронос) — з'являються через кілька годин після вживання. Все залежить від виду й кількості грибів, віку та стану здоров'я постраждалого. Біль та напади нудоти можуть повторюватися через 6—48 годин. Буває, у хворого з'являються зорові й слухові галюцинації, конвульсії, марення.

Навіть під час легкого отруєння грибами потрібно негайно звернутися по медичну допомогу. Часто від того, як швидко буде надано медичну допомогу, залежить життя людини. До того, як прийде лікар, щоб не допустити активного всмоктування отрути в організм, необхідно промити шлунок. Хворому

треба дати випити 3—4 склянки підсоленої води або слабого розчину марганцівки й викликати блювоту. Процедуру повторювати кілька разів. Коли промивні води стануть чистими, дайте активоване вугілля (4—5 пігулок). Після цього рекомендується випити міцного чаю. Але до приходу лікаря не годувати. Не можна давати хворому спиртних напоїв, оцту, бо вони сприяють всмоктуванню отрути. Щоб установити причини отруєння, варто зберегти рештки грибів.

Отруєння грибами дуже важко піддається лікуванню. Багато залежить від своєчасного надання кваліфікованої допомоги потерпілому.

Листи з запитаннями надсилайте на адресу редакції. Телефонуйте за номером 454-86-44 щодня з 12 до 13 години. «Діалог» із читачами ведуть Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

ОГОЛОШЕННЯ

Згідно рішення комітету кредиторів, Ліквідатор ВАТ «Ватутінський завод залізобетонних виробів» оголошує про проведення конкурсу з продажу цілісного майнового комплексу боржника.

На конкурс виставляється цілісний майновий комплекс Ватутінського заводу залізобетонних виробів, загальною вартістю 229500 грн. Приміщення складу арматурної сталі — 675.25 м² — 22416.67 грн. Приміщення адміністративно-побутового корпусу — 1218.85 м² — 50666.67 грн. Приміщення цеху крупнопанельного будівництва — 3399.50 м² — 94250 грн. Котельня — 213 м² — 14750 грн. Прохідна 58.70 м² — 1750 грн. Матеріальний склад — 228.80 м² — 7000 грн. Ремонтно-механічна майстерня — 118.70 м² — 3583.34 грн. Кузня — 72.70 м² — 2250 грн. Плотня — 76 м² — 2333.34 грн. Лабораторія — 176.40 м² — 2583.34 грн. Гаражі — 176.40 м² — 12250 грн. Підсобні приміщення — 87.50 м² — 2666.67 грн. Приміщення ПММ (заправка) — 46.20 м² — 4250 грн. Насосна станція — 2888 м² — 8750 грн. Ціни без ПДВ. Місцезнаходження: Черкаська обл. м. Ватутіне, вул. Лейтенанта Кривошеї, 119. Для участі в конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію ліквідатору — Приходьку Анатолію Сергійовичу на адресу: 20505, Черкаська обл., Катеринопільський район, смт. Єрки, вул. Сінна, 7. Строк подачі заяв 25 календарних днів з дати публікації. Засідання конкурсної комісії (комітету кредиторів) відбудеться 11 вересня 2004 року.

Довідки по телефону: 04742, т. 50240. 8-066-2838009.

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області та ліквідатор КСП «Азовський» повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги виставляється наступне майно: Лот № 1: Сіялка СПЧ-4, рік випуску — 1987, початкова ціна продажу 1737,00 грн., з ПДВ; Лот № 2: Трактор МТЗ-80, рік випуску — 1986, початкова ціна продажу 3308,00 грн., з ПДВ. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни продажу майна, що реалізується, перераховується філії Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області на р/р 2600827020 в ЗОД АППБ «Аваль» м. Запоріжжя, МФО 313827, код ОКПО 26252756. Реєстраційний збір 17 грн. за комплект документів для реєстрації публічних торгів (аукціону) перераховується філії Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області на р/р 260082431 в ЗОД АППБ «Аваль», м. Запоріжжя, МФО 313827, код ЗКПО 26252756. Заявки на участь у публічних торгах (аукціоні) приймаються не пізніше, ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95 з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). Для ознайомлення з майном та оформлення участі у публічних торгах (аукціоні) звертатися за телефонами: (0612) 64-39-01, 64-36-22. Публічні торги (аукціон) відбудуться 16 вересня 2004 р. о 12.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Відкрите акціонерне товариство «Жмеринське АТП № 10570», код ЄДРПОУ 05460901, адреса: вул. Асмолова, 50, м. Жмеринка, Вінницької обл., повідомляє: Свідцтво про реєстрацію випуску акцій № 178/1/96, дата реєстрації 21.08.1996 р., видане Вінницьким обласним фінансовим управлінням, кількість акцій 598000 шт., номінальна вартість 0,25 грн., загальною номінальною вартістю 149500,00 грн., втрачене, вважати недійсним.

МП – фірма «ТЕМОС» повідомляє про свою ліквідацію, код ЄДРПОУ 16458971. Претензії приймаються протягом 2-х місяців за адресою: 02192, м. Київ, вул. Малишко. 3, кв.645.

Продовжується ліквідаційна процедура банкрута Спільного підприємства «Укragронафтопродукт» (02002, м. Київ, вул. Марини Раскової, 19, код ЄДРПОУ 20053085, р/р 2600101276023 у філії ВАТ «Укрексімбанк», МФО 380333) згідно з постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-6) у справі № 19/277. Ліквідатором призначено арбітражного креуючого Монакова Володимира Олексійовича (03110, м. Київ, а/с 16, тел/факс: 516-86-40), ліцензія серії АА № 249649, видана Мінекономіки 06.11.01. Звертаємо увагу, що в попередньому оголошенні від 06.07.04 був помилково надрукований код ЄДРПОУ. Майнові вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

В зв'язку з виходом зі складу учасників іноземного інвестора СП «Леон-ДОК» повідомляє про зменшення статутного фонду та свою реорганізацію шляхом перетворення в приватне корпоративне підприємство «Леон-ДОК», до якого переходять усі майнові права і обов'язки СП «Леон-ДОК». Вимоги кредиторів та їх заперечення приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено справи про визнання банкрутами:

- № 19/115 (04) Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрозапчастина» (юридична адреса: 72315, Запорізька обл., м. Мелітополь, пр-т Б. Хмельницького, 20, кв. 215). Код ЄДРПОУ 24512012. Поточний рахунок 26005210284001 в Запорізькому РУ Приватбанк;
- № 19/104 (04) Дочірнього підприємства «Будівельно-монтажний поїзд № 344» Відкритого акціонерного товариства транспортного будівництва «Дніпротрансбуд» (юридична адреса: 72313, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Цюрупи, 1/1). Код ЄДРПОУ 05421152. Поточний рахунок 26008303280043 в філії «Відділення Промінвестбанку» в м. Мелітополь Запорізької області.

Розпорядником майна боржників призначено арбітражного керуючого Чурсіну Н. О. (м. Мелітополь Запорізької області, вул. Сирцова, 40), ліцензія АА № 783018. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом Київської області (01033, м. Київ-033, вул. Желянська, 586) порушено справу про банкрутство № 38/146-04 відкритого акціонерного товариства «Крушинка-сад» (Київська область, Васильківський район, с. Крушинка, вул. Колгоспна,6, ідент. код 19424932, р/р № 26008451 Васильківська філія АППБ «Аваль», МФО 321994). Розпорядником майна по справі призначено Лецкана Вячеслава Львовича (ліцензія серії АА №419239 від 21.10.2002. м. Київ, вул. Довженка, 16в, кв.42). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) ухвалою № 12/30-04 від 30.06.2004 р. порушено справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Краснопільське автотранспортне підприємство 15940» (Сумська обл., м. Краснопілля, вул. Мезенівська, 105, код 00727239, п/р 26006310134, в ВАТ «Державний ошадний банк України» м. Лебедин, МФО 337665). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сисоева Андрія Валерійовича, ліцензія серія АА № 485260 видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України від 09.04.2003 р. (40022, вул. Псільська,4, офіс 9, м. Суми, т.22-19-78, 218-421.)

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 10.06.2004 р. порушено справу № 25/98 про банкрутство ТОВ «МТС-Юг», розташованого за адресою: 72500, Запорізька область, смт. Якимівка, вул. Б. Хмельницького, 2, (код ЄДРПОУ — 24519876). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рабушко Вячеслава Степановича (ліцензія АА № 719883), адреса: 72319, Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Фучика, 14, тел. 8 (050) 684-32-83. Заяви та претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. свободи, 5, Держпром, 8 під'їзд) постановою від 21.07.2004 р. про визнання боржника банкрутом по справі № Б 48/74-04 постановив: визнати Приватне підприємство «Артді-Екос», код ЄДРПОУ 21213088, 63700, Харківська область, м. Куп'янськ, вул. Жуковського, 1, р/р 26002301760398 в Куп'янському відділенні АК «Промінвестбанк» банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Куп'янську ОДПП. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва № 43/388 від 20.07.04 р. Приватне підприємство «Рекламне агентство «Український медіадім» код ЄДРПОУ 32050424, м. Київ, в. Володимирська, 19, к.19, р/р 2600231912101 в АКБ «Інтерконтинентбанк», МФО 300313 визнано банкрутом. Ліквідатором банкрута призначено Шевченко Сергія Ігоровича, 02660, м. Київ, в. Закревського, 22, тел. 547-02-17. Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького. 44-6) постановою від 26.07.04 р. по справі № 46/56-6 визнав банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру щодо товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Тера» Лтд (м. Київ, вул. Прорізна, 2, п/р 26004000020602 в АКБ «Київ», МФО 322498, код ЄДРПОУ 21584264). Ліквідатором банкрута призначено засновника Коломійця Володимира Володимировича (м. Київ, пр-т Маяковського, 64-а, кв. 198). Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14 А) порушено справи про банкрутство:

1. Заліщицький комбінат комунальних послуг, справа № 10/Б-455, адреса: 48600, Тернопільська обл., м. Заліщики, вул. Українська, 2, ід. номер 03353213, рах. 26003300181, ліквідатор АК АПБ «Україна», МФО 338233.
2. Розпорядником майна боржника призначено Монастирського Франца Казимировича (ліцензія серії АА № 783011 від 16.03.2004 року, адреса: м. Тернопіль, вул. Корольова, 2/144, т. 281800).
3. Кременецьке підприємство по комунально-побутовому обслуговуванню та благоустрою, справа № 15/Б-467, адреса: 47003, Тернопільська область, м. Кременець, вул. Осовиця, 12, інд. код 31276005, р/рах. 260004417 в ТОД АППБ «Аваль», МФО 338501.
4. Розпорядником майна призначено Степанова Володимира Вікторовича (ліцензія серії АА № 520149, адреса: м. Тернопіль, вул. І. Франка, 7/7).
5. Відкрите акціонерне товариство «Шумський агропостач», справа № 11/Б-446, адреса: Тернопільська обл., м. Шумськ, вул. І. Франка, 2, інд. код 00907208, р/рах. 26004410120001 ліквідатор АК АПБ «Україна», МФО 338233.
6. Розпорядником майна боржника призначено Степанова Володимира Вікторовича (ліцензія серії АА № 520149, адреса: м. Тернопіль, вул. І Франка, 7/7).
7. Приватне агропромислове підприємство ім. Івана Франка, справа № 11/Б-422, адреса: с. Вікно Гусятинського району Тернопільської області, код 30787612, р/р 2600130100533 в Тернопільському міському відділенні Ошадного банку № 6350, МФО 398035.
8. Розпорядником майна боржника призначено Тараса Василя Михайловича, м. Тернопіль, вул. Родини Барвінських, 7.
9. Приватне агропромислове підприємство «Товстенське», справа № 11/Б-423, адреса: с. Товсте, Гусятинського району, Тернопільської області, код 30787722, р/р 260073250 Гусятинське відділення ошадного банку, МФО 398080.
10. Розпорядником майна боржника призначено Тараса Василя Михайловича, м. Тернопіль, вул. Родини Барвінських, 7.
11. Державне підприємство «Комунальник»: м. Бережани, справа № 15/Б-461, адреса: вул. Братів Лепких, 44, і/код 21142419, р/р № 260092995 в ТОД АППБ «Аваль», МФО 338501.
12. Розпорядником майна боржника призначено Андрощука Василя Яковича, м. Бережани, вул. Січових Стрільців, 67/33, тел. 2-27-54, ліцензія серії АА № 047686 від 01.08.2001 р.

Майнові вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Кам'янський», м. Кам'янка-Дніпровська Запорізької області, юр. адреса: 71300, Запорізька область, м. Кам'янка-Дніпровська, вул. Радянська, 238, поштова адреса: 69118, м. Запоріжжя, вул. Чубанова, 5, банківські реквізити: р/р 2600630120526 в Кам'янка-Дніпровському відділенні Ошадбанку № 3009, МФО 373180. Господарським судом Запорізької області, 69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна,4, № справа 19/151 (04), визнано банкрутом. Постанова про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури від 30.07.2004 року. — Ліквідатор Загородний Олексій Анатолійович, ліцензія №630113, вид. Мінекономіки 22.12.2003 року. Претензії приймаються протягом місяця.

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) прийнята Постанова про визнання банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура по Товариству з обмеженою відповідальністю агропромислового підприємства «Липоводолинська», 42500, Сумська область, смт. Липова Долина, вул. Роменська, 51. Справа № 12/25-04 від 12.07.2004 року. Банківські реквізити ТОВ АПК «Липоводолинська»: р/р 26007304 в Липоводолинському відділенні ВАТ «Ошадбанк України», МФО 337698. Код ЄДРПОУ 01766106. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Чжен С. П. (ліцензія № 250088 від 30 листопада 2001 року).

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49027, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, 1-а) по справі № Б15/3/03 від 04.08.2004 р. приватне виробничо-комерційне підприємство «Трансагро» (49068, м. Дніпропетровськ, вул. Кірінаховська, 2-А, код ЄДРПОУ 20235774, р/р 26004120028002 у Петровському відділенні КБ «Приватбанк», м. Дніпропетровськ, МФО 305299) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначений Безпалов В. Г. (49081, м. Дніпропетровськ, пр-т Воронцова, 75/232, тел. (0562) 23-41-67).

Приватне підприємство «Агротехгрупа», адреса: м. Київ, вул. Жукова, 37, кв. 98, код за ЄДРПОУ 32732591, зареєстроване Деснянському районному в м. Києві державному адміністрацією, зроблено запис 27.11.2003 р. у журнал обліку реєстраційних справ за № 06157, дата реєстрації 01.12.2003 р., ІПН 327325926523 свідоцтво про реєстрацію платника податків № 35351724, видане Державною податковою інспекцією у Деснянському р-ні м. Києва 23.12.2003 р., повідомляє про припинення діяльності. Претензії приймаються протягом 30 днів з моменту публікації оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 06.08.04 р. порушив справу № Б-25/51-04 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Технефтерос» (ЄДРПОУ 30288423, м. Харків, вул. Труфанова, 14, кв. 39, п/р 260070133783 у ВАТ «Інпромбанк», МФО 351878). Розпорядник майна арбітражний керуючий Заривайко В. В. (ліц. АА № 668332 від 23.10.03 р., м. Харків, вул. Петровського, 6/8, кв. 15, тел. 700-55-97). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ «Будівельне управління №4», повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ТОВ «Будівельне управління №4» — будівлі та споруди, які розташовані за адресою: м. Харцизьк, вул. Оранжевирейна, 3, початкова ціна продажу — 51128,00грн. у т. р. ПДВ, гарантійний внесок — 2556,40грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД АППБ «Аваль» м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. З фіксованими умовами можна ознайомитись у організатора конкурсу. Строк надання заяв 10 календарних днів із дня публікації у газеті по 22 серпня 2004г. включно. Конкурс відбудеться після 13 календарних днів із дня публікації інформації 26 серпня 2004г., у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області об 1100 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: *bankruptcy. internet. dn. ua*

14 серпня. Плавання. Жінки. Комплекс. 400 м. Яна КЛОЧКОВА (УКРАЇНА) — 4.34, 83. Вільний стиль. 4 x 100 м. Австралія — **3.35,94 (рекорд світу).** **Чоловіки.** Вільний стиль. 400 м. Майкл Фелпс (США) — 4.08,26 (рекорд світу). Комплекс. 400 м. Ян Торп (Австралія). **Фехтування. Шабля. Чоловіки.** 1. Альдо Монтано (Італія). 2. Золтан Немчик (Угорщина). 3. Владислав ТРЕТЯК (УКРАЇНА).

Йожеф Сабо: Без бойової налаштованості до Туреччини ліпше не їхати...

— Чесно кажучи, не думав, що повернуся ще раз на тренерську лаву, — сказав Йожеф Сабо після того, як був представлений футбольстам «Динамо» (Київ) у ролі їхнього нового тренера. — Але серце в мене футбольне, а команда переживає нині важкі дні. Поразка від «Трабзонспора» сильно вдарила по психології хлопців. Треба насамперед полішити їх моральний настрій, повернути їм бойовий дух. Тож одразу долучився до роботи: призначив зустрічі з асистентами, збираю інформацію...

— Чого очікує від вас керівництво клубу?
— Я попередив: дива бувають лише в казках, а я не чарівник. Є ідеї, є бажання експериментувати, спробувати різні варіанти. Доведеться багато зробити, як кажуть, з коліс. Адже міжсезоння

позаду, а попереду календар...
— Часто доводиться чути, що сьогоднішнє «Динамо» втратило притаманний йому в минулі роки фірмовий ігровий стиль. Чи немає у вас планів повернути його?..
— По життю я людина

агресивна, тому і футбол люблю такий — швидкий, гострий... Я ненавиджу катання м'яча поперек поля. Глядач приходить на стадіон, як до театру на спектакль. Бо футбол — це мистецтво. Я дуже хотів би, щоб футболісти відчули себе акторами, отримували задоволення від гри. Глядач це обов'язково помітить й оцінить. Будемо цього прагнути...
— Нині обговорюють питання легіонерів, воно доволі гостре для українського футболу. Чи маєте намір шукати таланти на рідних теренах?
— У нас є власні таланти, і треба дати їм можливість проявити себе. Я намагатимуся вводити до складу молодих футболістів. Це може здатися ризикованим, навіть авантюризм. Але я полюблю ризикувати,

Полсак (Таїланд). **Чоловіки.** До 56 кг. Халіл Мутлу (Туреччина). **Фехтування. Жінки.** Шпага. Особиста першість. Тіма Надь (Угорщина). **Плавання. Чоловіки.** Вільний стиль. Естафета 4 x 100 м. ПАР — **3.13,17 (рекорд світу).** Брас. 100 м. Косукі Кітаджима (Японія). **Жінки.** Батерфляй. 100 м. Петра Томас (Австралія). Вільний стиль. 400 м. Лаура Манауду (Франція).

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 5-й тур. 13—15 серпня.
«Арсенал» — «Оболонь». 1:0. 1 500 глядачів. Гол: Окодува, 90+3.
Дублери — 2:1.
«Динамо» — «Таврія». 1:0. 3 000. Гіоане, 27. **Вилучення:** Смирнов («Таврія», 90, удар суперника рукою в обличчя). **Дублери — 0:0.**
«Ворскла-Нафтогаз» — «Шахтар». 0:2. 10 000. Брандау, 29, 79. **Дублери — 3:2.**
«Борисфен» — «Кривбас». 0:0. 3 000. **Дублери — 2:1.**
«Металург» Зп — «Металіст». 1:4. 2 500. Демченко, 41 — Гунчак, 1, 57, Кузнецов, 49, Ібрагімов, 69. **Дублери — 0:2.**
«Металург» Д — «Закарпаття». 2:0. 4 000. Деметрадзе, 12, 80. **Дублери — 2:1.**

	В	Н	П	М	О
Шахтар	5	0	0	11-1	15
Металург Д	3	1	1	9-6	10
Динамо	3	1	1	7-4	10
Дніпро	3	1	1	8-6	10
Металіст	3	0	2	11-10	9

Волинь	3	0	2	5-6	9
Ворскла-Нафтогаз	2	0	3	4-4	6
Іллічівець	1	2	1	6-6	5
Кривбас	1	2	2	4-6	5
Арсенал	1	2	1	2-4	5
Чорноморець	1	1	3	3-4	4
Металург Зп	0	4	1	3-6	4
Таврія	0	3	2	4-6	3
Борисфен	0	3	1	2-4	3
Закарпаття	0	2	2	1-4	2
Оболонь	0	2	3	1-4	2

Кубок країни. 1/32. «Факел» — «Чорноморець». 0:7. «Олімпія ФК АЕС» — «Волинь». 0:4. «Електрометалург-НЗФ» — «Дніпро». 1:4. «Чорногора» — «Іллічівець». 1:5.
Результати матчів (у національних чемпіонатах) суперників наших клубів у еврокубках. «Трабзонспор» — «Себатспор». 3:0 (Текке, 19, Караданіз, 48, Вілмас, 62). «Брюгге» — «Гент». 5:0 (Балабан, 19, Вергейнен, 40, Сімонс, 66, Олівейра, 70, Корнеліс, 90) «Аустрія» — ФК «Вакер». 2:2 (Ксенєбнер, 12, Вастич, 37 — Майєр, 22, Тео, 23).

Фото УНІАН.

Шкільний футбол — на «вічній» траві

Два міні-поля для гри у футбол, а також у волейбол, теніс, хокей з м'ячем і навіть гольф з'являться невдовзі біля загальноосвітніх шкіл №17 та №15 у Кам'янці-Подільському Хмельницької області. На них буде штучна високоякісна «трава», не шкідлива для навколишнього середовища та людей, що даватиме відчуття гри на справжньому полі. Вона потребуватиме мінімального догляду. Майданчик розміром понад 300

квадратних метрів захистять огорожею, що передбачає правильний відсік м'яча. Важливо й те, що таке футбольне поле дає можливість уникнути зайвих травм і забезпечує бережливе навантаження на кістково-м'язовий апарат гравця.
На Хмельщині ще немає жодної такої споруди. Кам'янецький юнацький футбол в обласній лізі нині на другому місці. Спорудження цього омріяного юними фанатами стадіону взялася профінан-

сувати національна федерація футболу (ФФУ), одне міні-поле коштуватиме їй 27 тисяч євро. Місцева влада має власним коштом зробити під «вічну» траву дренаж, що коштує до 40 тисяч гривень. Оперативно ведеться пошук спонсорів, які змогли б надати пісок, щебінь, з тим щоб школярі змогли грати тут у футбол уже цього навчального року.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Чернігівської області (м. Чернігів, пр-кт, Миру, 20) 05 березня 2004 р. порушено провадження у справі № 5/85 Б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Чернігівський торговий центр «Дружба» (14005, м. Чернігів, пр-кт, Миру, 30, р/р 26000301830452 в АКБ «Промінвестбанк», МФО 353456, код: 01564420) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.
Розпорядником майна призначено Маєвську Олену Євгенівну, ліцензія Мінекономіки серія АА № 487819 від 30.04.2003 р. Адреса: Київська обл., Броварський р-н, с. м. т. Калита, вул. Шевченко, 20, кв. 22, тел. 8-050-443-93-21.
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства проводить аукціону з продажу майна підприємства-боржника — ДП «Придніпровський хімічний завод»

(справа №Б24147/00). Загальна характеристика об'єктів продажу, які знаходяться за адресою: м. Дніпродзержинськ, вул. Аношкіна, 179: Лот №1 — пломбінатор, крок НЗ-40А5т, крок НЗ-40А-01 10т, крок-звено К1-1,6 (273 од.), крок-звено К1-2,5 (545 од.), крок-звено 1-1хл (295 од.), початкова ціна — 4859,32 грн. у т. ч. ПДВ; лот №2 — окреме виділене майна у кількості 38 позицій, початкова ціна — 20366,91 грн. у т. ч. ПДВ; лот №3 — окреме виділене майна у кількості 53 позицій, початкова ціна — 13177,12 грн. у т. ч. ПДВ; лот №4 — підшипники у кількості 78 позицій, початкова ціна — 3494,65 грн. у т. ч. ПДВ; лот №5 — окреме виділене майна у кількості 33 позицій, початкова ціна — 19320,07 грн. у т. ч. ПДВ; лот №6 — окреме виділене майна у кількості 19 позицій, початкова ціна — 1434,85 грн. у т. ч. ПДВ.
Гарантії внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора торгів: п/р 26009351680100 в АПББ «Аваль» МФО 305653, код ЄДРПОУ 26252710 до 13.09.2004р. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 13.09.2004 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 6.48, кім. №3, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з переліком об'єктів та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31.
Аукціон відбудеться 16.09.04 р., о 10.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 6.48, кім. №3.

ПП «Аронія-99»

повідомляє про крадіжку 28.07.2004 установчих та бухгалтерських документів та круглої печатки, ЗКПО 30178722. Вкрадені документи вважати недійсними.

Суб'єкт підприємницької діяльності фізична особа Вавака Віталій Дмитрович, Свідцтво № 210 від 13.11.2000 р. видано Кагарлицькою РДА, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців. Тел. 8-273-5-44-23.

ТЗОВ ТК «Промислова» ЛІКВІДУЄТЬСЯ.
Претензії приймаються протягом 2 місяців. ЗКПО 32328022, Львів, Промислова, 50/52.

До уваги споживачів електричної енергії!

ДТГО «Південно-Західна залізниця» повідомляє, що, згідно Закону України «Про міський електричний транспорт» від 29.06.04 р. № 1914-IV, протягом трьох років, починаючи з 29 липня 2004 р., для міського електричного транспорту застосовуються тарифи на електричну енергію, встановлені для населення.

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 27.07.2004 р. порушено справу № 42/124Б про банкрутство орендного підприємства «Донецький виноробний завод» (83059, м. Донецьк, пр. Ілліча, 103, ЄДРПОУ 00412145, р/р 260011980177441 в ДФ ВАТ «Кредитпромбанк», МФО 335593). Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Патерілова Віталія Вікторовича, ліцензія № 783055 (83050, м. Донецьк-50, а/с № 6915, т. 8-050-360-80-66). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Ліквідаційна комісія ЗАТ «Жовківський склзавод»

реалізує на відкритих торгах споруди, виробничі, складські, офісні приміщення у складі ЦМК за початковими цінами дійсної вартості БТІ з врахуванням ПДВ: загальною площею — 8203,7 м. кв.; загальною вартістю — 696 763,00 грн.
Додаткова інформація та прийом заявок здійснюється до 15 вересня 2004 року за адресою: м. Жовква, вул. Лесі Українки, 132, ліквідатор Лопатін Євген Іванович.
Телефони для довідок: 8-067-67-33-988; 299-18-08; 75-19-13.

Господарським судом Сумської області (40077, м. Суми, вул. Рибалка, 2) винесена постановова про справі № 6/79-04 від 29.07.04 р. «Про визнання Приватного малого підприємства «Вектор» м. Суми, вул. Роменська, 77, код 30134156, р/р 26002301491029 в відділенні ПІБ м. Охтирка, банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Хижняка В. О. (40024, м. Суми, вул. Харківська, 4/130, тел/факс: 0542-36-92-73), ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції серія АА № 249723 від 19.02.2001 р.

ФОТОФАКТ

У Міжнародний день молоді взяли шлюб активні члени севастопольського гуртка з вивчення української мови Світлана Шайхутдінова і старший лейтенант науково-дослідного інституту Військово-морських сил України Віталій Бондюк.

На знімку: Світлану і Віталія привітали члени гуртка з вивчення української мови.

Фото Володимира ВЕЕДЮКА (Укрінформ).

Теодор Рєзвой: «Попереду — Індійський і Тихий океани»

ЗНАЙ НАШИХ!

Наприкінці минулого тижня Теодор Рєзвой, відомий Одеський мандрівник, розповів про свої найближчі плани. А перед цим голова правління ВАТ «Морський транспортний банк» Костянтин Гой в урочистій обстановці вручив спортсменові міжнародну пластикову карту «Master Card Gold», що дає їй власникові можливість здійснювати розрахунки за надані товари і послуги в будь-якій точці світу. Дякуючи банкірам, Теодор Рєзвой підкреслив:

— Відтепер, перебуваючи в океані, я зможу, повідомивши за допомогою супутникового телефону реквізити цієї пластикової карти, заздалегідь замовляти в портах устаткування, продукти, інші необхідні товари і після прибуття туди отримувати їх.

Відомо (про це не раз

писав свого часу і «ГУ»), що восени 2001 року Т. Рєзвой здійснив одиночне плавання на весловому човні через Атлантичний океан, подолавши за 67 діб понад 5 тисяч кілометрів. Рєзвой став першим нашим співвітчизником і двадцятим людиною в світі, яка самотужки пересікла на веслах Атлан-

тику. Теодору присвоєно звання заслуженого майстра спорту, його нагороджено орденом «За мужність» третього ступеня, а в рідній Одесі він став «Людиною року».

Які тепер плани у відомого спортсмена-андрівника? Коли знову в похід?

— У грудні нинішнього року, — повідомив Теодор. — Цього разу спробую подолати Індійський океан...

Мандрівник планує взяти старт в одному з портів Австралії, а фінішувати — на Мадагаскарі чи Сейшельських островах. Похід, за попередніми підрахунками, триватиме від двох до трьох місяців. Одна з приватних компаній уже спору-

дила для нього на верфі Англії спеціального човна з склопластику і пінопласту. Цей човен — завдовжки 7,3 та завширшки 1,8 метра — дуже стійкий на воді, адже під час його конструювання використано особливості іграшки-неваляшки.

Назвав мандрівник і речі, що їх він візьме з собою: навігаційні прилади, опріснювач води, акумулятори, що заряджаються від сонячних батарей, два супутникові телефони. І, само собою, запас продовольства, переважно з сухих продуктів. Профінансує похід Товариство океанських веславальників, що в Лондоні.

А на осінь наступного року заплановано ще одну подорож — через Тихий океан. Теж самотужки і на веслах... Те, що він може підкорювати такі безмежні простори, Теодор Рєзвой уже довів.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

На подільських дорогах «Караван кохання»

Самодіяльні митці з різних міст України, котрі були учасниками останніх фестивалів співаної поезії в Одесі та Жовтих Водах, нині реалізують задуманий ними проект «Караван кохання». Цей пісенний похід, до якого приєдналися і російські виконавці, вже зупинявся в Дніпропетровську, Кривому Розі, Кіровограді, Кишиневі, Одесі. Нині гурт людей із гітарами дістався Хмельниччини. «Караван»

зупиняється там, куди кличуть його прихильники бардівського мистецтва. Так, подільський «етап» організував місцевий лікар, керівник Нігинської сільської амбулаторії Леонід Нижник. Без жодних видатків із бюджету добровільні артисти заповнюють прогалини в культурі багатих населених пунктів. Кінцевою точкою проекту стане Львів.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Повідомляємо про Загальні збори учасників ТОВ «Слов'янська солевидобувна компанія»

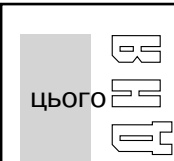
(ідентифікаційний код 30098637). Які відбудуться 14.09.2004 року о 16-й годині за Київським часом, за адресою: 84101, м. Слов'янськ, Донецької області, вул. Современная, 29. Питання порядку денного: «Оголошення заяви трудового колективу Товариства, правова оцінка дій одного з учасників Товариства, направлення заяви трудового колективу в правоохоронні органи з метою притягнення одного з учасників до відповідальності за завдані Товариству збитки, зміна складу учасників Товариства, збільшення статутного фонду.

Державний комітет ядерного регулювання України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад в підрозділах центрального апарату Комітету та його територіальних підрозділах:

- начальник Юридичного Управління,
- начальник юридичного відділу,
- начальників відділів,
- головний спеціалістів,
- провідного спеціаліста відділу ліцензування ядерних установок,
- провідних спеціалістів,
- головних спеціалістів — державних інспекторів,
- головних спеціалістів — державних інспекторів на майданчиках АЕС,
- провідних спеціалістів — державних інспекторів на майданчиках АЕС.

Інформація про вакантні посади, кваліфікаційні вимоги та перелік питань для перевірки знань при проведенні конкурсу публікуються в глобальній мережі Internet (на сайті Держатомрегулювання України — www.snrgsu.gov.ua).

З вимогами до конкурсанти можна ознайомитися при поданні документів. Контактний телефон: 254-34-28. Заяви приймаються постійно за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11, кімн. 512 (ст. м. «Печерська»).

17 СЕРПНЯ

■ 1114 р. Помер Алімпій (Аліпій, Олімпій), давньоруський живописець і ювелір. Брав участь в оздобленні Успенського собору Києво-Печерського монастиря. ■ 1764 р. На Сумщині народився Максим Берлінський, історик та археолог. Автор, зокрема, «Історичного огляду Малоросії та міста Києва». ■ 1934 р. У Москві розпочав роботу І Всесоюзний з'їзд письменників. ■ 1946 р. Пленум ЦК КП(б) У ухвалив постанову про небезпеку українського націоналізму. ■ 1949 р. Не стало Федора Ернста, українського історика мистецтва.

КУЛЬТУРА

Тірольські мелодії над Карпатами

Упродовж тижня на Закарпатті гостював «Йодель-клуб» із швейцарського міста Гросвана. 18 музикантів-аматорів провели майстер-класи з вихованнями Ужгородської школи мистецтв, поспілкувалися зі своїми колегами з камерного хору «Кантус» та навідалися до своїх земляків, котрі в селі Нижньому Селищі Хустського району заснували сироварню. «Кантусівці» навчали швейцарців українських та закарпатських пісень, а ті виступали перед закарпатцями, милуючи їх мелодіями альпійських горнів — прототипів наших трембіт. За словами керівника «Йодель-клубу» Крістіни Бухмюллер, Закарпаття припало їм до душі, бо багато чим нагадує Швейцарію. А пісню «Многая літа» гості виконували разом із «Кантусом».

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ФОТОФАКТ

У неділю на Конtrakтовій площі столиці відбулося святкування 58-ї річниці незалежності Індії. Глядачі побачили виступи індійських та українських виконавців, узяли участь у вікторині.

На знімку: виступає ансамбль східного танцю «Сітара» (Харків).

Фото Юрія ПЕРЕБІСА.

ПАМ'ЯТЬ

Лесине свято в Нечимному

Минулої п'ятниці в урочищі Нечимне Ковельського району урочисто відкрито музей «Лісової пісні». Цю драму-феєрію Леся Українка написала 1911 року під враженням перебування 1884 року на озері Нечимному і почуттів там розповідей від дядька Лева Скулинського.

Довгий час цей чарівний куточок волинської природи був малодоступним для шанувальників творчості поетеси. Болотиста місцевість та бездоріжжя ускладнювали проїзд туристів. Цього літа з ініціативи голови Ковельської райдержадміністрації Віталія Карпюка впорядкували і облаштували історико-культурний заповідник «Нечимне»: проклали дорогу з твердим покриттям, а також дошану доріжку до озера Нечимне, встановили дерев'яні скульптури героїв драми, облаштували місця для відпочинку і літню естраду. Організації району збудували дерев'яний будиночок, в якому відтепер розміщено музей «Лісової пісні» — філію Колодяженського літературно-меморіального музею Лесі Українки. Усього на благоустрій Нечимного з різних джерел фінансування і благодійних внесків витрачено понад 200 тисяч гривень.

Того ж дня в урочищі відбулося Четверте обласне свято поезії «Лісова пісня». Цього разу в ньому брали участь літератори з багатьох областей України.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,

Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Ⓟ Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775 для підприємств і організацій — 60955. Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн, та 2,00 грн. для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 3011151.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>